

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 21/2013

vyšlo 22. 11. 2013

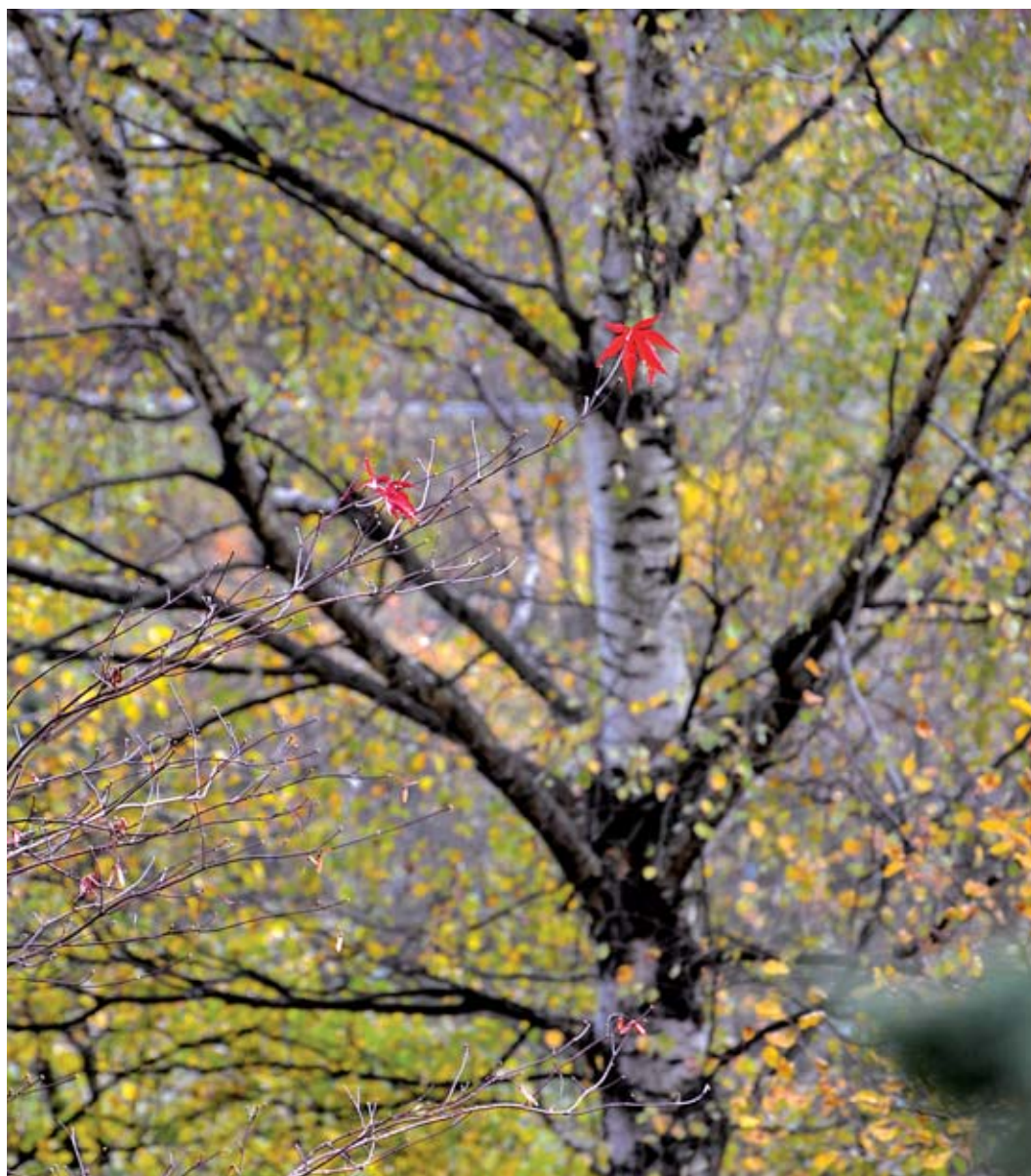
cena 15 Kč

Město Rýmařov připravilo tradiční setkání pro 70- a 75leté seniory

Průběh počasí umožnil dokončit dlaždičské práce na náměstí Míru

ročník XV.

Podhorská nemocnice obdržela Anděla pro lepší svět

V restauraci U Hrozna se uskutečnil jazzový festival

Žáci ZŠ Rýmařov potvrdili roli favorita v Medlovském crossu 2013

Dokumentarista Jiří Slavičinský: Rozhlas rozvíjí imaginaci

Na konci února 2009 se éterem rozezněl zvuk příjzdějího vlaku a slova mladého muže, který se jím vrací do Rýmařova, města svého dětství a dospívání. Na stanici Českého rozhlasu Vltava se totiž v premiéře vysílal rozhlasový dokument tehdy debutujícího, teprve osmadvacetiletého Jiřího Slavičinského, který v něm zachytil osudy zástupců čtyř generací obyvatel Rýmařova a především jejich vztah k místu „na kraji světa“, k severomoravským Sudetám. Pořad měl velký ohlas a stal se prvním mezníkem na dráze budoucího rozhlasového dokumentaristy, kterého jsme nyní pozvali k rozhovoru pro náš čtrnáctideník.

Jak ses dostal k práci v rozhlase?

Už na vysoké škole jsem rád poslouchal rozhlas, hlavně jazzové večery na Vltavě. Práce v rozhlase mě přitahovala. Když jsem skončil školu a hledal zaměstnání, objevil jsem inzerát s nabídkou místa redaktora v ostravském rozhlase. Zkusil jsem to a vyšlo to. Práce tam byla velmi různoro-

Jiří Slavičinský (32) vystudoval rýmařovské gymnázium a poté sociologii a muzikologii na Masarykově univerzitě v Brně, čtyři roky pracoval v kulturní redakci Českého rozhlasu Ostrava. V roce 2010 se vydal na dráhu rozhlasového dokumentaristy na volné noze. Natáčel v Česku a v Kanadě, spolupracoval s Českým rozhlasem a kanadskou CBC. Řada jeho dokumentů a reportáží získala mezinárodní ocenění a vysílala se v Kanadě, USA a různých evropských zemích. V současnosti pracuje jako zvukový mistr v Českém rozhlase v Praze.

dá a intenzivní, vyzkoušel jsem si spoustu žánrů novinářiny, od aktuálního kulturního zpravodajství přes rozhovory, kulturní magazíny až po delší komponované pořady - např. o hudebních festivalech, památkách nebo zajímavých osobnostech našeho regionu. Vyzkoušel jsem si i natáčení většího dokumentu.

Pro naše čtenáře asi neznámější je tvůj dokument „Na kraji světa“ o Sudetech, o Rýmařovu. Proč sis vybral toto téma?

Byl to můj první autorský dokument. Pracoval jsem na něm přes rok, v roce 2008 jsem začal natáčet a v roce 2009 jsem ho dokončil. Téma Sudet jsem ale v sobě měl už dlouho. Cítil jsem, že tenhle kraj, který mám rád, je v něčem jiný a nevěděl jsem přesně proč. Začal jsem nahrávat příběhy místních lidí, které jsem od vidění znal už od dětství, ale jejichž fascinující osudy jsem dříve neznal. Natáčel jsem třeba s potomky původních německých obyvatel Rýmařova nebo s těmi, kteří do pohraničí přišli po válce za trest, poté co je komunistický režim označil za kulaky. Práce na dokumentu pro mě byla taková osobní objevitelská cesta. Jako když se na něco důvěrně známého najednou podíváte z úplně jiného úhlu. **Za tento dokument jsi získal ocenění. Kde se potom vysílal?**

Poprvé se vysílal v pořadu Čajovna na Vltavě v cyklu Hry a dokumenty nové generace, pak se několikrát reprizoval na Vltavě, na Praze, v Českém rozhlase Olomouc, v Ostravě. V celostátní soutěži Report získal druhou cenu v sekci dokumentu a pak byl nominován na Prix Europa, což je největší evropská rozhlasová přehlídka v Berlíně. Příjemně mě překvapil ohlas na dokument a to, že jeho téma působilo univerzálně. Oslovil i lidi, kteří Česko nebo Sudety blíž neznali.

Jaké další dokumenty jsi v Ostravě natočil?

Točil jsem např. o kapele Kolomana Mirgy, tzv. Kalmana. Je to jedna z mála tradičních romských kapel na Ostravsku. Bez Kalma-

novy muziky se v Ostravě neobejde žádný velký romský pohřeb nebo svatba. Za Kalmanem jsem chodil asi tři čtvrtě roku. Vznikl tak hudební portrét pro celostátní vysílání Českého rozhlasu Praha.

a časově náročná. Zjistil jsem, že nejvíc mě baví právě rozhlasový dokument, že tomu se chci věnovat. Na festivalech jsem se seznámil s mezinárodní komunitou rozhlasových dokumentaristů a roz-

Pak ses rozhodl v rozhlase skončit a vydat se jiným směrem. Proč?

Uvažoval jsem o změně už delší dobu. Měl jsem chuť zkusit něco jiného, i když práce v rozhlase byla krásná. Byla ale i dost stereotypní

hodl jsem se jet k jednomu z nich, ke Chrisu Brookesovi, na stáž. Chris je jeden z mála nezávislých a podle mě nejlepších dokumentaristů v Kanadě. Původně byl divadelním režisérem, s natáčením pro rozhlas začal jako válečný reportér

Newfoundland

Fota: J. Slavičinský

ve Střední Americe. Pak si založil vlastní studio, ve kterém vytvořil řadu skvělých dokumentů a featurů. Vyhrál třeba Prix Italia, asi nejprestižnější světovou rozhlasovou soutěž, s cyklem *The Wire* o vlivu elektriny na vývoj hudby. Dělal rozhovory s velikány hudby 20. století, profily různých jazzových hudebníků, historické i sociálně kritické dokumenty. Jeho záběr je veliký. Za ním jsem se tedy vydal. V červnu 2010 jsem dal výpověď v rozhlase a 1. července jsem odletěl do St. John's, hlavního města Newfoundlandu.

Jak na tebe Kanada zapůsobila? Byl to kulturní šok?

Samozřejmě byl. St. John's je sice hlavní město provincie, ale je malé, žije v něm asi 100 tisíc obyvatel. Celé je obklopené divočinou. Můj první pocit byl, že tam vydržím tak měsíc. Ale to se změnilo velmi rychle. Potkal jsem úžasné lidi a celé místo jsem si zamiloval. Nakonec jsem tam zůstal rok.

Na čem jsi v Kanadě pracoval?

Natáčel jsem kratší reportáže pro kanadský rozhlas CBC. Jedna z nich byla třeba o lidech, kteří se živí tím, že vybírají kontejnery za supermarketů. Při tomto natáčení jsem zjistil, kolik se běžně vyhazuje jídla. Točil jsem i s lovci losů a o dalších tématech ze života na ostrově.

Vedle toho jsem přes půl roku natáčel dokument o jedné zanikající rybářské vesnici. Byla to v podstatě hlavní náplň mé stáže u Chrise Brookesa. Dokument se jmenuje *Last summer in Grand Bruit*. Grand Bruit byla tradiční rybářská osada, jakých byla na pobřeží Newfoundlandu spousta. Často mezi nimi neexistovaly silnice a jediný způsob, jak se dostat z jedné do druhé, byl na lodích po moři. Hlavní obživou obyvatel byl rybolov, s mořem je spojená celá tamní kultura. V 90. letech se ale musel rybolov drasticky omezit, protože populace tresky, která se tu lovila, byla zdecimována. Lidé začali přicházet o práci, zavíraly se školy, osady se vylidnily. To byl i příběh této vesnice. Strávil jsem v ní nějakou dobu a sbíral se s místními lidmi. Nepřijali mě samozřejmě hned, ale nakonec mě vzali i s sebou na moře. To byl zážitek.

Kde se dokument vysílal?

Nejdřív se vysílal na celostátní stanici CBC Radio One, potom na lokální CBC Newfoundland a Labrador, pak ještě v Irsku a ne-

dávno ve Spojených státech. V Evropě dostal Cenu Ake Blomströma, což je ocenění pro dokumentaristy do 35 let. Díky této ceně jsem byl v roce 2011 pozván na festival do Amsterdamu, abych tam dokument uvedl.

Čím ses kromě natáčení v Kanadě živil?

Pár měsíců jsem pracoval v pekárně, vždycky tři dny v týdnu, a pak jsem se věnoval natáčení. Ve městě byla docela velká komunita muzikantů, kteří žili podobně. Dva nebo tři dny v týdnu pracovali a pak se věnovali muzice. To byl systém, který jsem z Česka moc neznal.

S místními muzikanty jsem se se-

známil hned na začátku pobytu, na Mezinárodním zvukovém sympóziu, což je festival věnovaný nové hudbě a zvukovým experimentům. Koná se jednou za dva roky a sjíždějí se na něj autoři a interpreti z celé Kanady i ze zahraničí. Chris Brookes pro festival připravoval zvukové instalace a dělal také rozhovory s lidmi o tom, co se jim na festivalu nejvíce líbí. Pamatuju si, že jeden účastník zmínil, že za celou historii sympózia ho nejvíce zaujalo, když na něm hrála výborná houslistka z České republiky - byla to Iva Bittová.

Po roce ses z Kanady vrátil domů, ale jen nakrátko.

V Česku jsem byl jen pár měsíců. Natáčel jsem pro Vltavu dokument o Ostravských dnech nové hudby. Ale pak jsem se po určitém váhání rozhodl vrátit do Kanady. Jel jsem na stejné místo, do St. John's. Znovu jsem natáčel pro kanadský rozhlas, třeba reportáž o cyklistické komunitě v St. John's. Cyklistika mě samotného změnila, byl jsem totiž handicapován tím, že jsem neměl auto, které je při vzdálenostech v Kanadě docela potřeba. Na kole jsem se ale dostal i tam, kam jsem bez auta předtím nemohl. Jezdil jsem

na kole každý den a úplně všude, do práce, do obchodu, na výlety. Můj život se díky tomu stal mnohem aktivnějším.

Co dalšího jsi během druhého pobytu v Kanadě natočil?

Natočil jsem i jednu experimentální zvukovou reportáž, která se jmenovala *Hodina mezi psem a vlkem*, o době, kdy se noc mění v den. Vstával jsem ve čtyři hodiny ráno a chodil do ulic natáčet vždy mezi půl pátou a půl šestou. Zajímalo mě, co všechno se může ve městě v době svítání a rozbřesku dít, kdo všechno je ještě vzhůru, kdo už vstává, jaké lidské příběhy se v tomto přechodném čase střetávají.

Byl jsem vděčný za to, že mě lidé z české komunity přijali. A překvapilo mě, jak jsou vitální. Ve svých šedesáti, sedmdesáti letech byli neuvěřitelně aktivní. Hodně sportovali, chodili na výlety, zajímali se o věci kolem sebe.

Čím to podle tebe je? Můžeš srovnat životní styl u nás a v Kanadě?

Poznal jsem hlavně životní styl na Newfoundlandu a měl jsem dojem, že je mnohem relaxovanější než v Česku. Život tam je pomalejší, klidnější, víc spjatý s přírodou. Přijde mi, že v Česku dnes lidé kladou velký důraz na práci, profesní život je prioritou. Na Newfoundlandu se víc setkávají, upřednostňují vztahy. Ale tento můj pocit může být dán i tím, v jakém prostředí jsem se pohyboval. V Torontu, Ottawě, ve velkých centrech to může být jinak.

Jaký je vztah kanadských posluchačů k rozhlasu? Je tam silnějším médiem než u nás?

Nečetl jsem žádný průzkum, ale řekl bych, že ano. Měl jsem pocit, že v Kanadě měla moje práce větší odezvu. Lidé rozhlas celkem poslouchají, jak velké celostátní stanice, tak i malá komunitní rádia. Hodně lidí si také pořady stahuje z webu a pak si je pouští třeba při jízdě autem.

Rozhlas dnes ale všude na světě řeší, jak se změnit, aby byl přitažlivý a přežil. Dnešní doba je přesycená informacemi a vizuálními vjemy. Jejich přívál je obrovský a rychlý, sám na sobě pozoruju, že už je někdy ani nestáčí vnímat a úplně vypínám. Rozhlas je takový poslední mohykán, není sice progresivním médiem, ale právě v tom by mohla být jeho síla. V tom ztišení a návratu k soustředění a intimnosti. Pojetí rozhlasu coby zpravodajského média mi není moc blízké, spíš mě oslovuje jako médium s obrovskou schopností rozvíjet imaginaci.

Čemu se věnuješ teď? Máš nějaké téma, které tě zajímá a které bys chtěl zpracovat?

Do Česka jsem se vrátil letos v březnu. Od července pracuju v Českém rozhlase v Praze jako zvukař a stříhač. Nedávno jsem byl na festivalu v polské Bydgoszczi s dokumentem *Hodina mezi psem a vlkem* a jedna polská dokumentaristka tam uvažovala o tom, že by ráda vymyslela nějaký společný polsko-český projekt. To mě zaujalo, polská scéna je zajímavá, takže na to bych se těšil.

Děkuji za rozhovor.

ZN

Pár slov... o hrách

Se změnou letního času na zimní se doba, po kterou pobýváme venku ještě za světla, proměňuje v dlouhá odpoledne a večery strávené v našich příbytcích. Patřím mezi rodiče s malými dětmi a vím, že je mnohdy těžké zabavit doma naše ratolesti tak, aby byl čas vhodně a vděčně vyplněn. Někdy je to úkol nelehký, hlavně pokud není dostatek zábavy, tedy poměrně počítače, plejstejšny, televizi a jiné možnosti doby. Děti začínají být hyperaktivnější, než je zdrávo.

Vracím se do svých dětských let a přemýšlím, jak své děti zabavit, aby se nenudily. Nejlepší je samozřejmě hra. Nemusí mít ani konkrétní smysl, důležité je, abychom zrelaxovali, radovali se a bavili. Cílem hry je samozřejmě vyhrát, ale to může jen jeden hráč nebo tým. Jsou však i hry, které mají navíc třeba vzdělávací smysl. Věda zabývající se rolemi hry ve společnosti se nazývá ludologie.

Máte chvíli čas? Pojďte se se mnou podívat do našeho klubu. Možná vás překvapí, co tam uvidíte. Na první pohled je to obyčejný dětský pokojíček. Stoleček, koberec jako hrací plocha, ale hlavně skříňka plná her, šachy, dáma, halma, mlýn, ale to by ani nestálo za řeč, ty najdete skoro všude. Hlavním magnetem jsou hry cizokrajné, japonské, čínské, indiánské, eskymácké, černošské, indické, arabské. Máme jich desítky a z jejich názvů dýchají dálky a tajemství. Tak například Uuholo, Tabula, Bara-guti, Tablut, Pikaria, Go. Vsadím se, že většinu z nich neznáte.

Některé z her jsou staré jako lidstvo samo. Důkazem je například Tau, jedna z nejstarších strategických her, kterou se bavili faraoni ve starověkém Egyptě. Myslím, že dodnes neztratila na zábavnosti. I moderního člověka zaujme stejně, jako těšila krále, který vládl velké říši na Nilu před třemi tisíci pěti sty lety. Hra byla nalezena v hrobce v jedné z pyramid - deska s hracími kameny, které ležely nedaleko faraónovy mumie. Musela to být králova nejmilejší hra, když ji kněží dali mrtvému vládcovi spolu s věcmi, které mu měly sloužit na onom světě.

K tomu, aby rodiče zabavili své děti, však nepotřebují skříňku plnou deskových her, mnohdy postačí tužka a papír, abychom mohli bojovat o nový světadíl nebo roztočit kolo štěstí. V každé domácnosti se určitě najdou i klasické kostky, abyste si mohli s dětmi zahrát o lusky nebo na jedničky a šestky. Základním vybavením jsou potom dominové kostky nejen na klasické domino, ale třeba také na hru Bergen pojmenovanou podle norského přístavu, kde před lety vznikla. Děti milují i karetní hry, kterých je nespočet. Někdy stačí jen knoflíky, špejle nebo tyčinky a můžete si hrát.

Odpoledne uteklo tak rychle! Trocha obveselení a rozptýlení, trocha postřehu a přemýšlení, avšak to není vše, uvědomuji si, že všechny hry jsou i prostředkem vzájemného dorozumívání, že hra je cesta, jak se dítě může stát sebou samým. Moderní herní přístroje jsou vypnuté, tok informací z internetu zastaven, děti a rodiče spokojeni. *Boci*

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Z jednání zastupitelstva města ..... str. 5

Školsví

Koncert na schodech byl tentokrát komornější ..... str. 7

Bigbeatové Vánoce slaví 15 let ..... str. 8

Dálkový výslech

Bleskové rozhovory na dálku - s Martinem Sedláčkem ..... str. 9

Z kapsáře tety Květy

Strašné zvíře ..... str. 9

Kdo byl kdo

Julius Enders: Příběh klasického filologa (2) - Pohraničí ..... str. 10

Městská knihovna

Za pohádkou do Afriky ..... str. 14

Infoservis SVČ Rýmařov

Musica Dolce Vita: Poslouchat klasiku
je jako číst Aloise Jiráska ..... str. 14

Vladimír Merta vystoupí v SVČ Rýmařov ..... str. 16

Městské muzeum

Tapisérie z Bayeux v rýmařovském muzeu ..... str. 17

„A není to tak dávno“ ..... str. 17

Vánoce v muzeu: jarmark,
strom splněných přání, tapisérie ..... str. 19

MSK informuje

Výbor dopravy zastupitelstva kraje odsouhlasil
návrh rozpočtu i Bílé knihy na rok 2014 ..... str. 19

Amatérské kuchařky a kuchaři se mohou stát šmakšéfem ..... str. 19

Nad stránkami městské kroniky

Roky 1996 a 1997 ..... str. 20

Připomínáme si

Claude Lévi-Strauss ..... str. 21

Soutěž Marie Kodovské

Martin Konečný: Otazníky s mákem ..... str. 22

Organizace a spolky

Rýmařovské Pradivadlo zve na premiéru hry Den,
kdy unesli papeže ..... str. 24

Jazzclub

Jazzový Hrozen ..... str. 25

Z okolních obcí a měst

Podhorská nemocnice obdržela Anděla pro lepší svět ..... str. 26

Broučci už šli do hajan ..... str. 26

Zajímavosti z přírody

Otakárci v Přírodním parku Sovinecko ..... str. 27

Užitečná informace

Nevyžádané zásilky ..... str. 27

Jak nakupovat dárky přes internet ..... str. 28

Sport

Dorostenci Jiskry porazili na domácím trávníku Budišov ..... str. 29

Bruntálský region zahajuje zimní sezónu ledního hokeje ..... str. 29

Medlovský cross 2013 ..... str. 30

Foto na titulní straně:

Miloslav Marek - Podzimní hvězda

Aktuálně z města

Z jednání zastupitelstva města

Ve čtvrtek 14. listopadu se konalo ve velkém sále Střediska volného času na Okružní ulici dvacáté první řádné zasedání zastupitelstva v tomto volebním období. Na programu jednání byl návrh rozpočtu města pro příští rok, majetkové záležitosti a bod různé. Zastupitelé přijali celkem jedenatřicet usnesení, většinu z nich tvořily majetkové záležitosti.

Zastupitelé projednali druhý návrh rozpočtu města na rok 2014

Na jednání zastupitelstva starosta Petr Klouda seznámil zastupitele s ekonomickým rozbohem hospodaření města k 31. říjnu 2013. (Více v samostatném článku.)

Zastupitelé se seznámili s druhým návrhem rozpočtu města na rok 2014. Návrh rozpočtu byl podle starosty v základních finančních obrysech v podstatě přijat na minulém zasedání zastupitelstva 19. září a při aktualizaci hospodaření letošního roku se jej daří udržet a dále zpřesňovat.

Druhý návrh rozpočtu je doplněn o částku 700 tisíc korun na rozšíření a modernizaci kamerového systému ve městě, který je pro ochranu nově vybudovaného majetku města nezbytný. Návrh podle Petra Kloudy počítá s výdaji na opravy komunikací ve výši 12,6 mil. Kč, ovšem za cenu jen částečného splacení půjčky od Tepla Rýmařov, s. r. o. Celkově návrh obsahuje pouze několik investic. Větší část akcí z Integrovaného dokumentu města Rýmařova byla již provedena. Počítá se s dokončením rekonstrukce náměstí Míru, příspěvkem města 4 mil. Kč na rekonstrukci domů na Radniční ulici č. 1, 3, 5 a 7 (druhou polovinu poskytne Byterm) a opravami památek ve snaze využít dotaci 200 tis. Kč od ministerstva kultury. V plánu je zateplení budovy Telecomu a školní budovy SSOŠ Prima. V návrhu rozpočtu nejsou zatím uvedeny zdroje na jejich spolufinancování. Dostatečně je podle starosty saturována potřeba zimního a letního čištění komunikací, spolufinancování svozu odpadů a zeleně.

Od 1. ledna si připlatíme za odvoz odpadu

Zastupitelé schválili obecně závaznou vyhlášku č. 05/2013, která řeší místní poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Kromě loňského navýšení poplatku za odvoz odpadu o 150 Kč nebylo možno poplatek deset let nijak měnit nebo valorizovat, přitom především náklady na uložení odpadu pravidelně skokově narůstaly. Teprve díky účinnosti zákona č. 174/2012 Sb., kterým se změnil zákon č. 565/1990 Sb., mohla města a obce místní poplatky za odvoz odpadu navýšit. Podle účetních údajů z roku 2012 zaplatilo město Rýmařov za sběr a svoz odpadu celkem 9 185 589 Kč. Při počtu 9345 poplatníků činí náklady na poplatníka 983 koruny. Na základě nové obecně závazné vyhlášky města č. 05/2013 se od ledna příštího roku navýší poplatek za odvoz odpadu o 50 Kč. Celková částka za jednoho poplatníka tak bude činit 700 Kč za rok. V dalších letech bude tempo valorizace závislé na novém rozhodnutí zastupitelů.

Vyšší poplatky mohou očekávat i někteří chovatelé psů

Zastupitelé vydali obecně závaznou vyhlášku č. 04/2013, o místních po-

platcích, která upravuje některé poplatky, zejména za psy, za užívání veřejného prostranství (např. pro stánky, kiosky a předzahrádky), za použití veřejného prostranství pro provoz lunaparku a jiných atrakcí, pro pořádání sportovních, kulturních a reklamních akcí a pro potřeby tvorby filmových a televizních děl.

Slevu 40 Kč za prvního psa chovaného v obytném činžovním domě s více než třemi bytovými jednotkami pocítí chovatelé, kteří hradili roční poplatek 840 Kč. Od ledna příštího roku bude činit 800 Kč. Naopak majitel psa, který požívá invalidní, starobní a vdovský nebo vdovecký důchod jako jediný zdroj příjmu, zaplatí za psa 200 Kč místo původních 180 Kč za rok. Za jednoho psa chovaného v rodinném domku v místních částech Janovice, Jamartice, Ondřejov, Stránské, Harrachov a na ulici J. Fučíka zaplatí majitelé 200 Kč místo původních 150 Kč za rok. Zastupitelé odhlasovali, že poplatky za užívání veřejného prostranství v zahradě Hedvy nelze paušalizovat vzhledem k tomu, že ne vždy se na tomto prostranství konají komerční akce, ale také akce kulturně-společenské, proto zahrada Hedvy bude z této vyhlášky vyčleněna a sazba za užívání areálu bude zahrnuta do smlouvy se správcem, tj. Městskými službami Rýmařov, s. r. o., formou ceníku. Přesné znění obecně závazné vyhlášky č. 04/2013 a výši jednotlivých poplatků lze najít na webových stránkách města Rýmařova.

JiKo

Finanční hospodaření města ke konci letošního roku

Hospodaření města je v letošním roce výjimečně vysokou mírou investic. Celkově bude podle aktuálního předpokladu proinvestováno přibližně 90 mil. Kč, což nemá v novější historii města obdobu. K realizaci investic město letos získá z různých dotačních titulů asi 40 mil. Kč dotací, 24 mil. Kč čerpá z vlastních zdrojů a 26 mil. Kč pokryje úvěrem. Letošní rozpočet zásadně ovlivnil především souběh financování dvou staveb - dokončení Střediska volného času a rekonstrukce náměstí Míru a Radniční ulice. K tomu se postupně přidávaly stavby, na jejichž projekty získávalo město dotace - zateplení sedmi městských budov, cyklostezka do Ondřejova, revitalizace sídliště Větrná - Hornoměstská a další. Celkově rozpočtové příjmy i výdaje díky tomu dosáhnou 240 mil. Kč. Rozpočet města příznivě ovlivnilo nové rozdělení daňových příjmů státu v novele zákona o rozpočtovém určení daní, která platí od letošního roku. Díky této změně dostane letos město asi o 14 mil. Kč více než v minulých letech. V letošním mimořádném roce tak bude splněna a dokončena podstatná část Integrovaného dokumentu - investičního plánu zastupitelů pro toto volební období. Proto návrh rozpočtu na rok 2014 počítá s nižšími investicemi vyjma oprav komunikací, dokončení rekonstrukce náměstí Míru, revitalizace sídliště Větrná - Hornoměstská a rekonstrukce domu Radniční 1, 3, 5, 7.

Ing. Petr Klouda, starosta

Před oficiálním zahájením jednání zastupitelstva blahopřál starosta Petr Klouda zastupitelům Marku Bociánovi, Vojtěchu Hrdinovi a Vlastimilu Baranovi k narozeninám

Dlažba na náměstí je hotová

Rekonstrukce náměstí Míru dospěla do stádia, kdy zbývá dokončit fontánu a kamenné zídky, provést montáž mobiliáře a sadové úpravy. Všechny tyto práce budou ale probíhat až na jaře příštího roku. Průběh počasí a nasazení dělníků umožnilo dokončit dlaždičské práce na celé ploše náměstí Míru a v Radniční ulici. Náměstí bude dodavatelem stavby předáno městu do užívání nejpozději 25. listopadu, kdy budou odvezeny drátěné zábrany a umožněn běžný provoz.

S dodavatelem jsme se dohodli, že letos bude možno na náměstí postavit vánoční strom, nebudou ale vánočně vyzdobeny sloupy veřejného osvětlení a nově vysazené stromy. Také opakují, že re-

zim úklidu sněhu bude odlišný od minulosti a kamenná drť - posyp mezi dlažebními kostkami - nebude uklizena, protože musí vlivem počasí a užívání povrchu dobře zapadnout a utěsnit spáry mezi kostkami. Musíme tedy počítat s vyšší prašností.

Náměstí má 36 míst pro parkování automobilů a stání budou placena přes automat tak jako v minulosti. Podstatně se zvětší volná oddychová plocha, počet laviček a trvalá i mobilní květinová výzdoba.

Příští rok bude pokračovat výstavba tržnice v prostoru mezi Korunou a bytovým domem Jungmannova 2, 4 (v současnosti je zpracováván projekt stavby) a v okolí náměstí přibudou další

parkoviště. V příštím roce by měla proběhnout také rekonstrukce a zateplení domu Radniční 1, 3, 5, 7, která by měla přispět ke zlepšení vzhledu centra města a zároveň zlepšit podmín-

ky bydlení jeho nájemníků. Pokud bude běžný nástup a průběh jarního počasí, pak by mohlo být náměstí dokončeno v květnu 2014.

Ing. Petr Klouda, starosta

Foto: M. Marek

Senioři zavzpomínali na své mládí

Páteční podvečer 15. listopadu patřil v malém sále Střediska volného času občanům Rýmařova, kteří se narodili v letech 1938 a 1943. Byli pozváni na tradiční oslavu, kterou pro ně připravila komise pro občanské záležitosti ve spolupráci s městem a Střediskem volného času.

Sto čtyřicet sedm pozvaných jubilantů, kteří v letošním roce dosáhli věku 70 a 75 let, se sešlo v malém sále zrekonstruovaného Střediska volného času, aby oslavili nejen svá jubilea, ale také zavzpomínali s přáteli na léta aktivního života.

Každoroční setkání má u seniorů velkou oblibu. Organizátoři pro ně vždy připraví kulturní program, ve kterém se letos představili žáci hudebního oboru Základní umělecké školy Rýmařov pod vedením Lenky Janouškové a Martiny Mácové, a poté taneční podvečer, k němuž zahrálo duo Akord ve slože-

ní Ludmila Sigmundová a Vladimír Bulko.

Dříve než se tanečníci vydali na parket, přivítaly je zástupkyně komise pro občanské záležitosti Květoslava Sicová a Božena Filipová. Poděkovaly oslavencům za práci, kterou pro město vykonali, a popřály jim pevné zdraví do dalších let. Na seniory nezapomněl ani starosta města Petr Klouda, který jim popřál k jejich letošnímu výročí všechno nejlepší a hodně zdraví. Paní Anně Feketíkové předal osobně kytičku, ta totiž oslavila své životní jubileum v neděli 17. listopadu.

Starosta Petr Klouda také odpovídal na dotazy týkající se aktuálního dění ve městě, zmínil se o nejdůležitějších investicích města a o akcích, které již byly realizovány nebo se uskuteční v nejbližší době. Senioři se pochvalně vyjadřovali zejména k nově zrekonstruovanému ná-

městí a dále k revitalizaci sídliště na Větrné a Hornoměstské ulici. O chutné občerstvení pro oslavence se postarali studenti

oboru kuchař-číšník Gymnázia a Střední odborné školy Rýmařov pod vedením svých pedagogů.

JiKo

Odbory MĚÚ informují

odbor sociálních věcí

VELETRH ZDRAVÍ A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

30.11.2013 od 10.00
areál Střediska volného času Rýmařov
vstup zdarma

zdarma ochutnávka zdravého vánočního cukroví	měření: tlaku, tužky v těle, stanovení BMI
dechová hudba	odborné informace, sociálně-právní poradenství
TOMBOLA	ukázková požární techniky

...a další bohatá nabídka vystavovatelů, promítání prezentací soc. služeb v kině

změna programu vyhrazena

Školství

Kin-ball na ZŠ Jelínkova

Obrovský, ale lehounký míč zná okolní svět řadu let, k nám si však cestu musí trpělivě hledat. Sport jménem kin-ball pochází z Kanady a nabízí fyzicky i takticky náročnou, avšak zábavnou a nestre-

sující pohybovou aktivitu pro široké spektrum zájemců. Kin-ball je původně reakcí na vzrůstající negativní civilizační trendy, jako je nedostatek pohybu, nevhodné stravování, nadváha a všudypřít-

omný stres. Při užití ve školách pomáhá odbourávat i celou řadu nepříjemných jevů mezi mládeží. Princip a pravidla hry tří čtyřčlenných barevně odlišených družstev (modří, černí a bílí) neustále zaměstnávají všechny účastníky a neexistuje postávání na hřišti či vyloučení spolupráce. Celé herní pole je v neustávajícím pohybu a není možno jakéhokoliv hráče odstříhnout od přímé akce. Nelze podvádět, faulovat ani simulovat. Kabinet tělesné výchovy ZŠ Jelínkova v říjnu navštívil pardubický seminář pořádaný Českým svazem kin-ballu, který metodicky vedl skvělý lektor Pierre-Julien Hamel z kanadské Univerzity Québec, propagátor a profesionální trenér tohoto sportu. Zde se po-

dařilo získat základní vybavení a množství zábavných podnětů pro využití kin-ballu v tělesné výchově i mimoškolních aktivitách. S průpravnými cvičeními a se základy hry se před podzimními prázdninami mohli seznámit i naši pátáci, kteří přišli navštívit vyučování na druhém stupni. Vyzkoušeli si práci s keramikou ve výtvarné dílně, matematiku v počítačové učebně a také samotný kin-ball. Jejich průvodci tímto sportem se na celý týden stali vyškolení kluci a holky z šestých a devátých tříd. I díky nim slavil kin-ball mimořádný úspěch a ukázal se jako příjemné zpestření tradiční tělesné výchovy.

Foto a text:
Karel Toman

Koncert na schodech byl tentokrát komornější

Místem konání každoročního podzimního Koncertu na schodech (6. 11.), který pořádá Základní umělecká škola Rýmařov při příležitosti výročí založení školního orchestru Zuškabandu, se letos znovu stal koncertní sál na Divadelní ulici. Zatímco loni ZUŠ v kině uskutečnila velkou přehlídku s účastí hudebníků, tanečníků i městského supersboru, zárodku pěveckého uskupení Vox montana, tentokrát se vrátila ke komornější formě koncertu.

Před několika lety se vedení ZUŠ rozhodlo zaměřit žáky hudebního oboru vedle sólové interpretace také na společnou hru. Vzniklo několik uskupení, sborů, kapel a velký školní orchestr, který později dostal název Zuškaband. Ten byl založen do slova na schodech, tedy na schodišti budovy ZUŠ na Čapkově ulici, z muzikantů, „kteří šli zrovna kolem“. Soubor do sebe pojal kytaristy, hráče na klávesy

a housle i dechovou sekci, kromě žáků se do něj zapojili učitelé a další dospělí hudebníci a společně nacvičili první skladbu - píseň Bobbyho McFerrina *Don't Worry, Be Happy*. Orchestr svůj repertoár postupně rozšířil a začal pravidelně vystupovat pro veřejnost. Pro každoroční výroční koncert, který má připomínat moment založení Zuškabandu, se vžil název Koncert na schodech.

Letošní program měl sice komornější ráz, přesto publiku prezentoval celou škálu školních formací a podob hudební souhry. Pěvecký sbor Jany Sedláčkové za doprovodu klavíru zazpíval dvě písně Emila Hradeckého, klavíristky Anna Šišková a Adéla Továřková předvedly čtyřruční hru, spojení zobcové flétny a klavíru nabídly Nela Brulíková s Lenkou Janouškovou ve třech skladbách Daniela Helbacha.

Zbývající část koncertu vyplnily školní kapely. Bubenický orchestr pod vedením Karla Cvrka zahrál kromě typických afrických rytmů i vlastní kompozici Dumteti, do oblasti populární a folkové hudby posluchače zavedla skupina Chaotics Jana Kučery. Orchestr Zuškaband tentokrát reprezentovali pouze kytaristé se španělskou *Romancí*

e moll. Finále koncertu patřilo rockové kapele, která si pro publikum připravila hitovky od Led Zeppelin, Boba Dylana a Black Keys. Celý program doplnila projekce animovaného filmu *Strašidla janovického zámku*, který v loňském celoškolském projektu vytvořili žáci výtvarného oboru pod vedením Marty Kohoutkové.

Na setkání s žáky ZUŠ se mohou jejich příznivci těšit znovu při vánočním koncertu v kostele sv. archanděla Michaela, na adventní výstavě v Galerii U Stromu poznání a při dalších pořadech, jejichž vyvrcholením bude finále mezioborového projektu v závěru školního roku. Tématem letošního společného přehlídky hudebního, výtvarného, dramatického a tanečního oboru bude tanec a hudba. Sbor Vox montana připravuje v předvánočním čase zpěv koled na náměstí Míru. ZN

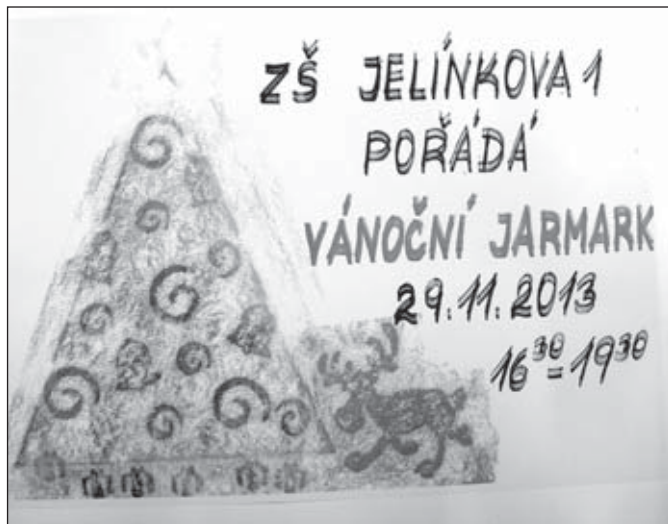

Krajské kolo Logické olympiády

Dne 8. listopadu se žák devátého ročníku naší školy Vladimír Kistan v Ostravě zúčastnil krajského kola Logické olympiády, kterou pořádá Mensa ČR. Prvního kola se v jeho kategorii účastnilo celkem 15 514 řešitelů, jen v našem kraji to bylo 2 097 žáků. Z tohoto počtu se 60 nejlepších probodovalo do krajského kola a mezi nimi i Vláda. Krajské kolo se konalo na Krajském úřadě v Ostravě. Ve Vláďově kategorii přijelo na tříkolové klání 58 soutěžících. Vláda se mezi nimi umístil na krásném desátém místě. Blahopřejeme!

Mgr. Markéta Míčková, ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1

Gymnázium Sokolovská 466/34, 795 01, Rýmařov, ičo: 00601331
Střední odborná škola, Rýmařov, příspěvková organizace

Škola vznikla sloučením Gymnázia a Střední školy v Rýmařově. I nadále jsou zachována dvě pracoviště. Sokolovská 34 pro gymnázium a J. Sedláka 16 pro učební obory.

Maturitní obory	Učební obory
79-41-K/81 - Gymnázium 8leté	65-51-H/01 - Kuchař - číšník
79-41-K/41 - Gymnázium 4leté	41-55-H/01 - Opravář zemědělských strojů
79-41-K/41 - Gymnázium 4leté - večerní studium	21-52-H/01 - Hutník
65-42-M/01 - Hotelnictví	
64-41-L/51 - Podnikání - dálkové studium	

Dny otevřených dveří
4. prosince 2013 a 16. ledna 2014 od 10 do 17 hodin
 ... pro žáky 5. a 9. tříd, jejich rodiče a pro všechny, kdo mají zájem se přijít podívat do školy.

- ~ přijímací zkoušky nanečisto
- ~ přehled používaných učebnic
- ~ praktické ukázky učebních oborů
 kuchař - číšník, opravář zem. strojů a maturitního oboru hotelnictví

Profesionální florbalový trénink s členkou reprezentace ČR
 ✓ od 14,00 v tělocvičně
 ✓ sportovní obuv s sebou
 ✓ zejména pro žáky 5. tříd

tel.: 554 721 150 • gsm: 733 165 364 • mail: info@gymsosrym.cz
 www.gymsosrym.cz

Bigbeatové Vánoce slaví 15 let...

... a bude to stát opravdu za to! Kulatiny Bigbeatové Vánoce oslaví v příjemných prostorech zrekonstruované budovy SVČ.

Mnozí návštěvníci, zejména z řad vánočních navrátilců do Rya (Rýmařova), se budou moci potěšit vjemy, jež rozproudí reflexní ob-

louk zrakové soustavy při pohledu na zdařilou rekonstrukci těchto prostor. Ovšem rozhodně nezůstane jen u zrakových vjemů. Na své by si mělo přijít i čidlo sluchu. Ušní bubínky příjemně rozvibrují DARK GAMBALLE, kteří představí kritiky opěvované nové album Zatím dobrý. Ne horší recenze na nově vydané album sklízí i dobře známí, skoro domácí THE PANT, jejichž dravé melodie nechávají chladným málokterého posluchače. Úplně domácí,

sovětský automobil MOSKVIČ s rovněž domácími WE PLAY APARÁT rozšíří škálu žánrů o líbečnou melodii Rya. Vítězné krajské soutěže Rocková Olomouc ON THE WAY přijedou potěšit publikum svým pop/punkem. Polaskat chuťové buňky bude možné při popíjení nejrůznějších nápojů, a aby nos nezůstal zkrátka, přijďte nasát vůni letošních Bigbeatových Vánoc. Těšíme se na vás.

Jan Jablončík

ZUŠ uvádí bigbeatové vánoce
 v sále a přilehlých prostorech
25. 12. 19 h. svč rýmařov

moskvič the pant
dark gamballe
on the way
we play aparát

www.pomoztedetem.cz
 zakoupením vstupenky přispějete na konto pomozte dětem
 na akci bude probíhat veřejná sbírka pro nadaci pomozte dětem

POMOZTE DĚTEM

VESPER HOMES **PIP** **ALPEX** **KSI** **FRAMA CZ**

změna programu vyhrazena

„Hej, mistře, vstaň bystře...“

ZUŠ Rýmařov vás srdečně zve na Vánoční koncert

Vystoupí skupina **Variace**

J. Biras, M. Struhárová, J. Pupíková, E. Holubová, E. Máčková, Z. Dulajová, M. Komrsková, M. Matulová, J. Kučera, J. Kopečková, P. Raška, J. Raška

ve čtvrtek 26. prosince 2013 v 16.00
 v kostele sv. archanděla Michaela v Rýmařově
 Vstupné dobrovolné

Tanečník ZUŠ Rýmařov pojede na mistrovství světa

Jakub Slovák - první zleva

Jakub Slovák - tanečník a sólista ZUŠ Rýmařov. Kluk, který se díky své pílí a vytrvalosti stal mistrem České republiky v moderním tanci v dětské a poté i juniorské věkové kategorii a v dětské kategorii dokonce dosáhl na titul mistra světa. Čeká ho nelehký úkol - obhájit tento titul mezi juniory.

Ve dnech 10. až 15. prosince se bude v polských Mikolajkách konat taneční mistrovství světa v baletu, moderním a jazzovém tanci ve všech věkových kategoriích. Již nyní víme, že konkurence bude opravdu obrovská, protože se přihlásili zástupci Kanady, USA, Finska, Německa, Polska, Ruska, Slovenska,

Ukrajiny a České republiky. V Jakobově skupině bude své výkony mezinárodní porotě předvádět osmnáct tanečníků. Mohu ale s čistým svědomím říci, že jsme se na toto klání připravili, jak nejlépe jsme uměli, a určitě neuděláme Rýmařovu ani České republice ostudu.

Každá taková soutěž vyžaduje finanční zázemí. Chtěla bych poděkovat Ing. Jaroslavu Kalovi za zprostředkování finanční pomoci od Moravskoslezského kraje, městu Rýmařovu, Gymnáziu a SOŠ Rýmařov a ZUŠ Rýmařov.

Vážení čtenáři, o výsledku celé soutěže vás budeme informovat. Držte nám pěsti.

Alena Tomešková

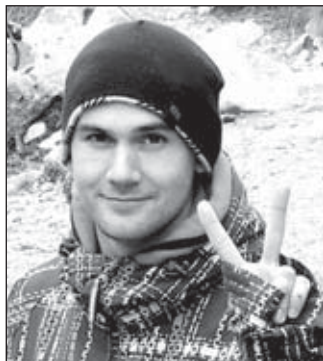
Dálkový výslech

Martin Sedláček

Věk: 28

Povolání: elektromontér

Záliby: basketbal, volejbal, ta-nec, hudba

Zvláštní znamení: příliš široké oblečení

Kdy jste netrpělivý?

Když mám přijít pozdě, ať je to na schůzku nebo jen na pokec s kamarády, do tělocvičny, prostě kamkoliv. Ve finále jsem ale všude první a čekám na ostatní.

Co lidé na vás štvě?

Možná přílišný optimismus, neustálý úsměv, vtipkování a někdy asi můj flegmatismus, ale Wikipedie říká: „S flegmatikem se vychází snad nejlépe ze všech povahových typů...“, takže se tím vůbec netrápím.

Za co byste si za poslední měsíc zasloužil odměnu?

Uvařil jsem svůj druhý oběd v životě. Musím dodat, že byl výborný. Se sporákem se moc nestýkám. Že mi v bytě připojili plyn, jsem zjistil, až mi přišla upomínka o placení.

Co obdivujete na ženách?

Že zvládnou více věcí najednou, a když na ně mluvím muž, nemyslí přitom na nic jiného. Teda možná na něco jiného myslí, ale vnímají i toho druhého. To mi dělá často problémy. Nejhorší je, že si to uvědomím až po rozhovoru a zjišťuji, že odpovédím

„hmm“ se většinou prozradím. **Co byste si pořídil, kdybyste byl opravdu bohatý?**

Obrovského dinosaura, velkého jak panelák. Postavil bych ho synovi před dům. Víím, že by se radost zbláznil.

Čemu jste se naposledy nahlas zasmál?

Když jsme se s mým otcem v autě bavili a můj šestiletý syn ze zadní sedačky řekl: „Klid, chlapí.“

Komu a co jste naposledy záviděl?

Všem lidem, kteří šli k volbám a věděli, koho mají volit.

Z kapsáře tety Květy

Strašné zvíře

Musím jít s dobou, pravila moje známá. A protože se ponejvíce pohybuje v kuchyni, začala právě tam. Pokaždé mě překvapovala svými pomocníky, většinou porizenými za nemalý peněz v prodejní elektrospotřebičů.

Odšťavnovač, removar, toustovač, konvektomat, kráječ nudlí, mixér, drtič odpadků, multi-kráječ, lávová kamna - tál. U tálu se rozplývala radost, že si budeme přímo na stole před sebou vyrábět ty nejskvělejší laskominy. Zkusily jsme, celkem jedenkrát. Prima. Přibyl kávovar, ten nejlepší, maxi, to bude presíčko, že budeš mrkat! Zbral ten kávovar asi třetinu pracovní desky, mně to připadalo, že půlku kuchyně. Potom přišel vejcovar - tak skvěle otestovaný panem Stanzelem v předešlém výtisku Horizontu. Když s nadšením přivlekla krabici velikosti menšího paneláku a z ní vybalila domácí pekárnu (opět tu největší, i když jsou doma dva), řekla jsem si, že budu sedávat v před-

síni. Chlebiček byl výborný, bylo ho dost. I pro sousedy a menší armádní jednotku.

Teď se dostávám k tomu doposud nejlepšímu. Po vtíravé reklamě vykřikla: „To je něco, co bude pracovat za mě! Robotický vysavač!“

Druhý den byl doma. Přečetla zběžně návod, jak malý kulatý temně modrý vysavaček zatoučí se špinou a smetím. Sám - rejdí jak myš. Odstavila nábytek, aby měl prostor. Odráží se od nábytku a jede svým směrem, pak zase druhým, zaplní svými pohyby celou plochu obývací jako hvězdy tanečního parketu ve StarDance. Start se povedl.

Povzbuzena úspěchem v sobotu připravovala dobroty v kuchyni, zavřela dveře a robotek dostal pokyn k činnosti. Za zavřenými dveřmi divoce poštěkával jejich čtyřnohý drahoušek. Pomyslí si: „Štěkej, vrč, to se ti líbí, že? No už kňučíš méně, však vy se spolu skamarádíte, to jsou zvuky - prostě šepot květin!“

A teď prosím laskavé čtenáře, pokud jste trochu slabší přes žaludek, přestaňte číst. Co očekávalo paní domu, když otevřela dveře? Robotek jel dál, pejsek Alfík seděl v koutě, ukňukával a hleděl na to hrozné, nebezpečné zvíře. Předtím ještě hrůzou vyprázdnil řídký obsah svých střev, asi uprostřed pokoje. Koberec zvolna změnil barvu dohněda. Ani pěkně, ani voňavě.

Rychle zastavit stroj, uklidnit psa a řešit dilema: Vyhodit koberec s vysokým, nyní slepeným vlasem, vyhodit robota, nebo Alfa?

Jistě jste zvědaví. Já, zbabělec, jsem místo pohromy rychle opustila. Mám však zprávy, že zůstal jenom Alfík.

PS: Teď si má podnikavá přítelkyně kupuje škrabku na brambory. Samozřejmě elektrickou, největší. Když bude škrábat děle, zůstane brambůrky velikosti oříšků. Už se na ně těším. Na krokety!

Kdo byl kdo

Julius Enders: Příběh klasického filologa (2) - Pohraničí

Počáteční vstup do řad učitelstva roku 1948, třebaže nešlo o prostředí univerzitních poslucháren, přijal ochotně, místo angličtináře na tábořské obchodní akademii bylo přece jen jistým východiskem. Středoškolské angažmá v Čechách však nepřesáhlo dva měsíce. Jak napsal, „*však byl můj obor 'na vyměnění' ... a jistě také z politických důvodů*“.

O tom, že jeho původ ani zaměření nevzbuzovaly u tehdejších mocipánů zvláštní nadšení, svědčí jeho rychlé přemístění na provinční školy zapadlého slezskomoravského pohraničí, kde byl vytrvale překládán z místa na místo. Nejprve (1949) jej okresní školský úřad umístil na rok do Bruntálu, kde se objevil na místní učňovské škole se zcela nelogickou aprobací klasická řečtina a latina. Ve dnech 11. července až 10. prosince 1949 mezitím prošel v Berouně zkrácenou vojenskou prezenční službou. Studenti vysokých škol totiž absolvovali v letech 1938/9 tzv. brannou přípravu „s cvičeními tělesnými“ a 1945/48 nauku o obraně státu. Jeho lektorem byl kupodivu před válkou i po ní plk. gšt. František Trutnovský, štábní podnáčelník Zemského vojenského velitelství Praha a v době Mnichova důstojník štábu sboru Smetana (hraniční pásmo XVI Ferdinand). Již roku 1950 povolali začínajícího kantora na vojenském cvičení. Oficiálně byli vojáci totiž propouštěni z prezenční služby na „trvalou dovolenou“.

S politicky podezřelým třicetiletým učitelským elémem, jenž ohromnými znalostmi příliš vyčníval z řady a mnohdy poněkud ohrožoval svou přítomností i svobodomyslnými názory ředitele škol a inspektory, si nikdo nevěděl rady. Nadějněho mladého badatele tak proháněli z jedné štace na druhou. Již 11. září 1950 se ocitl na novém působišti, tentokrát na rýmařovské střední škole, kde vyučoval na vyšším stupni dějepis. Jedenáctiletá střední škola byla experimentem poněkud senilního ministra školství Zdeňka Nejedlého, který sloučil dosavadní tříletou měšťanskou školu s doplňkovým JUKem (jednorozčím učebním kurzem) a prvními čtyřmi roky gymnázií, jež o ně byla zkrácena. Na škole Endersovi přidělili třídnictví ve 2. C. Možná někdo z jeho žáků či žákyní vzpomene na dobráckého usměvavého dlouhána s ohromnými znalostmi a velmi nestandardní výukou, třebaže nepřítel doby tehdy ještě nechápal.

V letech 1949-51 nikdo kromě úzkého okruhu jeho přátel netušil, že se na slovo vzatý znalec antické literatury věnuje po vyučování překládům ze starořečtiny pro Československou akademii věd. Práce představovala velmi hodnotné překlady sedmi Aischylových tragédií (525-456 př. Kr.), jediných z původních devadesáti, jež se zachovaly v úplnosti (Agamemnon, Oběť na hrobě, Peršané, Upoutaný Prometheus, Prosebnice, Usmířené Lítice, Sedm proti Thébám), a začal pracovat na dochované části Pindarova díla (522-446 př. Kr.). Překlady odevzdal akademikům k posouzení roku 1952. Vyhlášený brněnský klasický filolog PhDr. F. Stiebitz (1894-1961) posoudil dokonalost a vysokou úroveň překladu (např. „*znamení smysl pro Aischylovu básnickou mluvu*“). Co bylo platné, že překlad ocenil a doporučil jej „*po náležité úpravě*“ akademii k vydání, ba nadšeně projevil i Endersův učitel prof. dr. A. Salač z Karlovy univerzity, když lingvista PhDr. P. Kucharský (1910-1972) loajálně upozornil na překladatelovu „*naprostou neznalost marxismu*“. Zglajchšaltovaní nebo zaražení (?) představitel ČSAV pak překlady odmítli vydat tiskem. Možná pánové soudili podle nízké frekvence

Julius Enders asi na počátku 50. let

Marie Netopilová roku 1948

Osvědčení o státní a národní spolehlivosti 1948

ce vět o „vykořisťování“ attického dému či spartských heilótvů v komentáři a poznámkách, což by se mohlo zdát dnes komické, kdyby to neodráželo smutnou skutečnost, jak akademie poklesla.

Přečtete si úryvek ze skvělého, leč odmítnutého Endersova překladu Aischylových tragédií Sedm proti Thébám (verš 194-205), abychom posoudili, jak Enders dokonale převvedl zpěvnou starořečtinu do krásného poetického jazyka, ovšem bez znalosti učení vousatého Marxe:

Sbor *K odvěkým sochám sbor náš sběhl úprkem,
k bohům svým. Věřím jim, ač sněžný přišel víchr,
sníh smrti; hromným třeskem městská se brána chví;
zmaten duch strachem jest; Olympské prosím, aby náš
hrad zastřela jejich paže.*

Eteokles *Pros, tato věž ať kryje stát před kopím
vojsk nepřátelských! Dej to bůh! Však říká se,
že padlé město opustí i bohové.*

Ve stejné době se mladý kantor seznámil se sympatickou kolegyní Marií Netopilovou, Hanačkou ze Žalkovic na Kroměřížsku. Vyšší okatá tmaovláška se narodila 19. května 1922 v rolnické rodině a měla ještě čtyři sourozence. Nejednen povahový rys, odvahy a snahu být prospěšná svému okolí, nesporně získala od svého neobyčejně čínorodého otce, který léta reprezentoval obec v řadě oblastí včetně veřejné a své hudební nadání využíval jako varhaník. Tvořivé nadání po otci se projevilo u mladé učitelky především v kresbě, ale vyznávala též pohyb, který jí poskytoval v plné míře Sokol. Pokud hovoříte s nemnoha pamětníky, kteří ji znali a stýkali se s ní, získáte dojem přímé, vysoce inteligentní, vzdělané, humánní, statečné a nesporně extrovertní ženy s neobyčejně pevným charakterem. Měla krásný vztah k dětem a vybrala si povolání, které ji mezi ně přivedlo. Vystudovala známý Státní čsl. koedukační ústav učitelství v Kroměříži, v Hanáckých Athénách, jak se říkávalo, a získala tím pedagogickou kvalifikaci pro druhý stupeň škol. Odborná učitelka vyučovala češtinu, kreslení i tělocvik, ale velmi chytré ženě nedělalo potíže věnovat se také matematice.

Její učitelská dráha začala na Zlínsku, kam nastoupila po maturitě. Ze Slušovic ji zemská školní rada přeložila už 14. listopadu 1946 do složitých poměrů rýmařovského okresu, kde nastoupila na měšťanku v Rýmařově jako učitelská čekatelka. Netrvalo dlouho a 1. dubna 1947 se stala definitivní učitelkou po přeložení na měšťanskou školu do Frýdlantu nad Moravicí (Břidličné). Již 1. září 1947 se opět vrátila na původní působiště v Rýmařově. V době, kdy se seznámila se svým budoucím mužem, byla třídni 3. B. Krajně nespokojený a přemýšlivý mladý učitel instinktivně hledal klidné zázemí a budoucnost v manželství. Marie vázala jeho sympatie nejen přitažlivým zjevem, osobitým šarmem, charakterem a vysokou inteligencí, ale i neustálým sebevzděláváním. Oba okouzlení lidé se denně potkávali ve škole, na dětských brigádách, při sázení stromků v horách nad Karlovem i jinde. Společnost obou partnerů nabízela návštěvníkům milé a klidné prostředí a není divu, že tehdy získali řadu věrných přátel. Patřili k nim především dobří

Palackého 30, první podnájem paní učitelky v Rýmařově

kantori, manželé Haklovi, Millénův žák, vynikající grafik a později docent na Fakultě architektury VUT v Brně Stanislav Ille i nefalšovaná Hanačka a skvělá žena, paní učitelka Marie Mačáková se svým budoucím manželem JUDr. Neumannem a mnozí další. Každý se mohl na oba partnery obrátit o jakoukoli pomoc, kterou poskytl vždy rádi a s úsměvem, jak s úctou a obdivem vzpomíná jeden můj přítel, kterému nedlouho po návratu jeho rodiny z válečného exilu pomáhali překonat záludnosti češtiny.

O nezvyklé odvaze a obratnosti mladé ženy svědčí i to, že již v prosinci roku 1947 získala s přehledem řidičský průkaz, což bylo tehdy mezi českými ženami velmi vzácné. Aktivní žena, jednatelka sdružení rodičů a organizátorka mládeže v té době získala první nepříjemné zkušenosti s novým režimem, dříve než její partner, třebaže byla od roku 1948 kandidátkou, nikoli však členkou KSČ. 13. února 1948 ji přeložili zpět na měšťanskou školu do tehdejšího Frýdlantu nad Moravicí v době, kdy

V letech 1945-49 měšťanská škola

místní akční výbor Národní fronty prováděl na škole čistky. Jeho první obětí se stal přes ohromné zásluhy o založení a rozvoj zdejší české měšťanské školy bývalý ředitel Šebestík. Na návrh z Frýdlantu jej Okresní akční výbor Národní fronty v Rýmařově v čele s dr. Vaškem, ředitelem gymnázia, a předsedou ONV Fojtíkem dali k dispozici úřadu „ochrany“ práce, tedy instituci s názvem v naší souvislosti poněkud podivným. V březnu 1948 obdržel oblíbený, leč znechucený inspektor Šnyrych rezultat akčního výboru o vyhazovu exředitele se standardním vysvětlením, že „jest nepřitelem našeho lidově demokratického režimu“. Zanedlouho musel své místo opustit z vůle nové zemské školské rady i sám inspektor, tři roky poté, co přetrpěl nacistický koncentrák. Pokud se však někdo „provinil“ méně, „dostal (jen) důtku místním rozhlasem“. Výbor tak potrestal dvě nekonvenující učitelky a zařídil jejich přeložení. Marie Miřková musela odejít do Žďárského Potoka a její kolegyni Marii Netopilovou, která zatím školu řídila v zastoupení velmi dobře, přesunuli 27. srpna 1949 zpět do Rýmařova, což znamenalo nepříjemný kaz na kráse kádrového materiálu a nejistou perspektivu v praxi. Učitelský sbor tak zůstal neúplný, ale to naše mouřeníny nezajímalo. Z Rýmařova zas paní učitelku bezprostředně posunuli na ondřejovskou dvojtřídku. Stejně pochopit chování místních potentátů ke statečné a houževnaté kantorce, která se dokázala poprat s neuvěřitelnými problémy a nejistotou pohraničí a na rozdíl od mnoha jiných zde oddaně vytrvala.

Podezřelý a sledovaný muž z tzv. buržoazní rodiny zatím vzdoroval ja-

kémukoli obvinění a držel ve svých rukách jediný trumf, nebyl členem žádné církve. Jemný a velmi slušný člověk se však jediné výhody sám vzdal roku 1951, když věrný svému přesvědčení vstoupil do římskokatolické církve. U komunistů ve škole, nadřizovaných a především na okresním stranickém sekretariátu tím vyvolal úlek a nevoli. Tvrdá reakce se dala očekávat, vždyť ve stejné době (i později) se na učitele nevybíravě tlačilo, aby z církve vystupovali a ovlivňovali ve stejném duchu i žáky a jejich rodiče. Endersovo rozhodnutí bylo jistě svobodné, ale v kontextu doby neobyčejně statečné. Možná jeho odhodlání ovlivnil dočasný rýmařovský farní administrátor Mons. prof. ThDr. Vojtěch Tkadlčík (1915-1997), který jej asi pokřtil.

Také dr. Tkadlčíka sledovalo pozorné oko StB a Cyrilometodějská bohoslovecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, kde přednášel, nepřežila změnu vlády. Fakultu již 3. června 1950 vyňali ze svazku univerzity a 26. července ji ministerstvo školství zrušilo. Následovalo přeložení teologa a jazykovědce do Rýmařova v období od 1. října 1950 do 15. března 1951.

Třebaže nemáme důkazy, lze vyloučit, že by dr. Enders nezaznamenal v malém městečku příchod kolegy lingvisty a že by se nestýkali. Duševně spřízněné muže mohly spojovat i další osudy. Oběma zabránili nacisté ve vysokoškolském studiu, jež ukončili až po válce. Oba dokázali ukončit vzdělání na své alma mater na poslední chvíli na začátku „diktatury proletariátu“, která by jim v tom později nejspíše zabránila. Oba svedla na stejné místo snaha režimu vyloučit jejich předpokládaný vliv přeložením do odlehlé oblasti. Přední filolog a odborný publicista P. Tkadlčík se však na rozdíl od Enderse nakonec prosadil. Znalec latiny, řečtiny, staroslověnského jazyka a literatury, ale i ruštiny, srbochorvatštiny a samozřejmě i křesťanské filosofie zůstává mezinárodně uznávanou vědeckou kapacitou a je autorem řady významných vědeckých pojednání a statí u nás i v zahraničí. Redigoval též několik vědeckých periodik. Po svém katolickém extempore si dr. Enders mnoho klidu neužil a bdělý školský odbor ONV v Rýmařově jej již 15. října 1951 přeložil do Lomnice, ale 1. ledna 1952 „zatvrzelce“ opět vrátil na původní působiště. Vystřídal v pohraničí o něco méně než deset štací. Učitelů bylo totiž v pohraničí i bez čistek jak šafránu.

Roku 1952 se na něj ještě usmálo štěstí, vzal si hodnou a chytrou ženu Marii. Zvolil skvěle, manželka se mu stala pevnou oporou v nejhroších okamžicích beznaděje na celý život.

Nastala doba, kdy se začala plnit rozčilená Gottwaldova slova ze zápisu 7. schůze československého parlamentu 21. prosince 1929: „*My se chodíme do Moskvy učit, víte co? My se od ruských bolševiků do Moskvy chodíme učit, jak vám zakroutiti krk.* (Výkřiky. - Veselost.) *A vy víte, že ruští bolševici jsou v tom mistry!* (Výkřiky.)“ Smích a sebejistota předválečných poslanců byly jaksi předčasné! Mgr. Jiří Karel (*Kroniky základních škol ve Frýdlantu, 2. základní v Rýmařově a ve Valšově; O autorovi, předmluva a bibliografie z Endersova rozboru Rukopisů, Praha 1992; Společná čs. digitální parlamentní knihovna, NS RČS 1929-1935, Stenoprotokoly ze 7. schůze; Karel, J.: Odešel dr. Julius Enders, významný lingvista a statečný člověk, Rýmařovský horizont, 2005 ad., Nesměrák, K. PhDr. Julius Enders - život a dílo, Julius Enders, Sborník vzpomínek a statí, Praha 2010; Metzlová, D.: Endersovy překlady Aischylových tragédií, Julius Enders, ...; Enders J.: Stručný vlastní životopis, Malá Morávka 1993; Endersův překlad Aischylovy tragédie Sedm proti Thébám ad.*)

Zde učili Endersovi v letech 1950-52

Fota: archiv J. Karla

**VLADIMÍR
VÁCLAVEK**

RÝMAŘOV 14. 12.
kinosál SVČ ve 21:00

vstupné: předprodej 70,- / na místě 100,-
Předprodej Infocentrum Rýmařov

SVČ ZIGI HOTEL PRÁDEJ 13. RÝMAŘOV **horizont** 13. RÝMAŘOV **CZECH BLUES** 13. RÝMAŘOV **SGA Jeseňka.cz** **Radio 97**

www.svcrymarov.cz

Každé úterý a čtvrtek 17:00 - 18:00.
První schůzka v úterý 26.11.2013
na zimním stadioně v Rýmařově.

Nutná výbava mladých hráčů:
 brusle a helma

Bolí vás záda? Chcete zpevnit osvěžit a protáhnout tělo?
Chcete se zbavit drobných zdravotních problémů?
Nebo si prostě příjemně zacvičit?

CVIČENÍ S VELKÝM I MALÝM MÍČEM

je vhodné pro všechny věkové kategorie
a probíhá s vedením fyzioterapeutky P. Tesařové
v sobotu 7. prosince 2013
14:00 - 16:30
malý sál SVČ Rýmařov

 Vlastní míče nejsou podmínkou.
S sebou sportovní oblečení, obuv, pití a chuť k pohybu
Cena za jedno cvičení 70 Kč.
Přihlášky do 4. 12. 2013

Přihlášky a informace: Jakub Vala, SVČ, tel.: 554 254 378

Pozoruhodnosti Rýmařovska 2013

V každém z následujících patnácti vydání Rýmařovského horizontu (8-22/2013) uveřejníme fotografii pozoruhodnosti nebo jejího detailu spolu se soutěžním kuponem. Úkolem soutěžících je určit místo, objekt, ulici apod., na nichž se fotografovaná pozoruhodnost či detail nachází. Čtenáři, kteří určí správně nejvíce pozoruhodností, budou zařazeni do slosování o hodnotné ceny.

SOUTĚŽNÍ KUPON č. 14

Jméno a příjmení .....

Adresa .....

Tel. kontakt .....

Místo, kde se objekt nachází .....

.....
.....

Okopírované nebo vystřižené soutěžní kupóny zašlete na adresu redakce: Rýmařovský horizont, Okružní 10, 795 01 Rýmařov nebo je můžete vhodit do redakční schránky.

Poslední soutěžní kupon č. 15 s fotografií vyjde v RH č. 22/2013 v pátek 6. prosince. Kupóny můžete zasílat jednotlivě nebo všechny najednou do uzávěrky 12. prosince. Jména výherců budou uveřejněna v posledním rádném vydání Rýmařovského horizontu (24/2013), které vyjde 20. prosince 2013. Hodně štěstí v soutěži přeje redakce RH!

Soutěž připravili
JiKo
a Ing. M. Marek

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: O kolik ostřejší než hadí zub je nevděčnost vlastního dítěte.
Eugene Gladstone O'Neill

One Woman Show
HALINY PAWLOWSKÉ

**„STRAŠNÁ
NADHERA“**
aneb Co vždycky zabere na muže

Komedialní příběhy o manželství, milencích, jídle a showbiznysu

**RÝMAŘOV 11. 12.
VELKÝ SAL SVC v 19:00**
vstupné: předprodej 200,- / na místě 280,-
Předprodej Infocentrum Rýmařov

SVC ZIGI HOTEL PRÁZE horizont 11 13 CZECH BLUES TOB www.svcrymarov.cz

SVČ Rýmařov zve na

**Vánoční
ples**

13. 12. 2013 v 20:00
vstupné 70,-
Hraje: Alternativa

Předprodej SVČ Rýmařov, tel.: 554 254 372
www.svcrymarov.cz

Známa i neznámá výročí

22. 11. 1913 nar. **Benjamin Britten**, anglický skladatel, dirigent a klavírista (zemř. 4. 12. 1976) - 100. výročí narození
23. 11. 1763 zemř. **Antoine-Francois Prévost**, francouzský prozaik (nar. 1. 4. 1697) - 250. výročí úmrtí
24. 11. 1713 nar. **Laurence Sterne**, anglický prozaik (zemř. 18. 3. 1768) - 300. výročí narození
25. 11. **Mezinárodní den boje proti násilí na ženách - výročí zavraždění tří dominikánských sester, bojovnic za práva žen, slaví se od roku 2000 (OSN)**
25. 11. 1968 zemř. **Upton Sinclair**, americký prozaik (nar. 20. 9. 1878) - 45. výročí úmrtí
27. 11. 1918 zemř. **Bohumil Kubišta**, malíř, grafik a teoretik výtvarného umění (nar. 21. 8. 1884) - 95. výročí úmrtí
28. 11. 1908 nar. **Claude Lévi-Strauss**, francouzský etnolog a spisovatel (zemř. 30. 10. 2009) - 105. výročí narození
29. 11. **Mezinárodní den boje proti konzumnímu způsobu života, Den nenakupování (poslední pátek v listopadu) - slaví se od roku 1992**
29. 11. 1923 zemř. **Karel Dostál-Lutinov**, básník, teolog a publicista (nar. 22. 9. 1871) - 90. výročí úmrtí
30. 11. 1873 nar. **Božena Benešová**, spisovatelka a literární kritička (zemř. 8. 4. 1936) - 140. výročí narození
30. 11. 1953 zemř. **Francis Picabia**, francouzský malíř, grafik a spisovatel (nar. 22. 1. 1879) - 60. výročí úmrtí
1. 12. **Světový den boje proti AIDS - vyhlášen Světovou zdravotnickou organizací v roce 1988**
1. 12. 1968 zemř. **Hugo Haas**, herec, režisér a scenárista (nar. 19. 2. 1901) - 45. výročí úmrtí
2. 12. 1918 zemř. **Edmond Rostand**, francouzský spisovatel (nar. 1. 4. 1868) - 95. výročí úmrtí
2. 12. 1923 nar. **Maria Callasová**, vl. jm. Kalogeropoulosová, americká sopranistka řeckého původu (zemř. 16. 9. 1977) - 90. výročí narození
3. 12. **Mezinárodní den zdravotně postižených - slaví se od roku 1993 (OSN)**

SVČ Rýmařov zve na předvánoční

**ZUMBA®
párty**

20. 12. 2013 v SVČ
17:00 základní kroky
17:30 do 18:30 párty

Lektor: Marcela Režná
(instruktorka Zumbly v Mnichově)

TANEČNÍ, JEDNODUCHÁ FITNESS-PÁRTY
INSPIROVANÁ LATINSKO- AMERICKÝMI
RYTMY, PŘÍ KTERÉ SE SPALUJÍ KALORIE.
VŽIJTE SE DO HUDBY A ODVAŽTE SE.

vstup 50,-

Musica Dolce Vita: Poslouchat klasiku je jako číst Aloise Jiráska

S repertoárem složeným výhradně z děl českých skladatelů přijelo do rýmařovského Střediska volného času dámské trio Musica Dolce Vita. Ve čtvrtek 14. listopadu zahrálo dva koncerty pod názvem Klenoty české hudby - dopoledne pro studenty a večer pro veřejnost.

Trio vynávající „hudbu sladkého života“ vzniklo v roce 2005 původně jako smíšené. Mezzosopranistka Daniela Demuthová a harfenistka Zbyňka Šolcová ho založily spolu s flétnistou Janem Machatem, jež v roce 2007 vystřídala Žofie Vokálková se stejným nástrojem. V ryze ženské sestavě trojice vystupuje na samo-

statných koncertech i domácích a zahraničních festivalech či v koncertních cyklech tuzemských filharmonií. Představila se například i během Adventního koncertu na ČT1 v roce 2009 nebo na Rádiu Proglas.

Musica Dolce Vita připravuje tematické pořady zaměřené na sváteční období roku (adventní, vánoční, tříkrálové, velikonoční), ale i na různé stylové okruhy či skupiny skladatelů. Například ženským komponistkám se trio věnuje v programu Hudba královen, nejznámějším českým skladatelům 18. až 20. století vzdává hold projektem Klenoty české hudby.

V něm se trojice interpretů zaměřila na nejvýraznější osobnosti naší klasické hudby prostřednictvím ochutnávky známých i méně známých skladeb v aranžmá pro něžný a velmi ženský souzvuk flétny, harfy a hlasu. Program se dotkne tvorby Josefa Myslivečka, autora hudby pozdější české hymny Františka Škroupa a jeho otce Dominika Josefa Škroupa, kteří představují tvorbu z počátku národního obrození, tedy české emancipace jazykové i kulturní. Převážnou část koncertu ale členky tria věnují největším hvězdám českého hudebního nebe - Bedřichu Smetanovi, Antonínu Dvořákovovi, Bohuslavu Martinů a Leoši Janáčkovi. Ukázkami z jejich děl prezentují publiku jedinečnost každého z nich, ale i společné rysy české klasiky, spjaté s domácími tradicemi a lidovou slovesností. Posluchači si vyslechli např. Smetanovu *Vltavu* v úpravě pro sólovou harfu, ale i ukolébavky z jeho opery *Huňáček*, árii Svatavy z oratoria *Svatá Ludmila* Antonína Dvořáka, píseň *Sen Panny Marie* Bohuslava Martinů nebo ukázkou z cyklu Leoše Janáčka *Moravská lidová poezie v písních*.

Dopolední koncert pro studenty trio doplnilo krátkým výkladem o nástrojích, představilo harfu i příčnou flétnu, jejich historický vývoj a způsob hry. Hudebnice připustily, že pro mladou generaci je setkání s těmito nástroji i s vážnou hudbou spíš vzácné. „*Přemýšlíme, proč je klasická hudba pro mladou generaci nestruvitelná. Nejsme dnes už zvyklí poslouchat dlouhé skladby, umíme se soustředit na třiminutové písně, ale poslech klasiky je něco jiného. Je to jako číst Aloise Jiráska,*“ podotkla flétnistka Žofie Vokálková.

Repertoár večerního koncertu pro veřejnost trio rozšířilo o díla dalších českých skladatelů, např. Františka Bendy, Leopolda Koželuha, Petra Ebena nebo Jaroslava Krčka. V roce 2010 vydala Musica Dolce Vita k programu Klenoty české hudby stejnojmenné album. Kromě této nahrávky vznikly i záznamy dalších koncertních pořadů - Adventní kalendář, Hudba královen a Poetická zastavení, v nichž se Händelova, Vivaldiho či Debussyho hudba prolíná s básnickými texty Zbyňky Šolcové ze sbírky *City a pocity* (Pragoline, 2005). ZN

Městská knihovna

Za pohádkami do Afriky

Africké pohádky jsou pro Terezu Bělíkovou z albrechtické Usedlosti Jasanka stálou inspirací. Bajky ústně tradované vyprávěči z vesnice Xkumbe na břehu řeky Limpopo, blízko hranic Mosambiku, Jižní Afriky a Zimbabwe, zapsala a přeložila během svého ročního dobrovolnického pobytu na černém kontinentu. V Rýmařově některé z afrických ba-

jek představila v pořadech městské knihovny, ve spolupráci s divadelním souborem Společnost dr. Krásy je nyní převedla do hrané podoby.

Na dvě představení podle afrických bajek pozvali autoři děti z mateřských škol a prvního stupně. V kinosále SVČ Rýmařov připravili malé jeviště ze vzorovaných afrických šátků

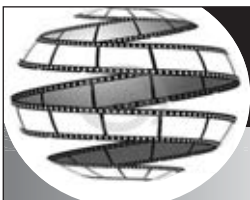

a oživilo na něm čtyři pohádky se zvířecími hrdiny - těžkopádným nosorožcem, vchytralým zajícem, lakomou opicí, mlsnou kozou i krvelačnou hyenou. Obyvatelé horké savany se před diváky objevili ve stínohře, v podobě loutek i masek živých herců. Jejich úsměvné, někdy kruté, ale

hlavně poučné příběhy vyvolaly u dětského publika bezprostřední reakce. Diváci se nechali vtáhnout do atmosféry večera po horkém dnu, kdy v Xkumbe vyprávěčky garingani vyprávějí podobné příběhy africkým dětem, a naučili se i sborově poděkovat za ponaučení: „Kuta neh!“ ZN

Kino Rýmařov

KINO RÝMAŘOV

program na měsíc LISTOPAD

SVČ RÝMAŘOV, Okružní 10, 795 01, Rýmařov - tel. 739001474, WWW.KINORYMAROV.CZ

Středa 20.11. v 19:00
U KONCE SVĚTA

/The World's End/ Velká Británie, 2013, komedie, sci-fi, akční, 109 min.
Kamarádství na život a na smrt, nadměrná spotřeba alkoholu a pěsní výměny názorů...
Režie: E. Wright, Scénář: S. Pegg, E. Wright, Kamera: B. Pope, Hudba: S. Price
Hrají: S. Pegg, N. Frost, M. Freeman, R. Pike, P. Brosnan a další
v původním znění s titulky/nevhodné do 12 let/ vstupné: 100,-

Pátek 22.11. v 19:00
BELLA MIA

Česká republika, Polsko 2013, drama, 93 min.
Ty krásy byly ve všech ohledech šilené. Vzepřely se tragickému konci na jatcích...
Režie: M. Duba, Scénář: M. Duba, Kamera: M. Duba, Hudba: J. Skrzek
Hrají: P. Forman, I. Orozović, Z. Norisová, A. Fialová, L. Kurka a další
/mládeži přístupný/ vstupné: 100,-

Sobota 23.11. v 16:00
ZATAŽENO, OBČAS TRAKAŘE 2

/Cloudy with a Chance of Meatballs 2/ USA, 2013, komedie, 96 min.
Blíží se něco velkého...
Režie: C. Cameron, K. Pearn, Scénář: J. a R. Barret, J. F. Daley, J. M. Goldstein
Hrají (hlasy): P. Lněnička, P. Tesař, T. Bebarová, O. Jiráček, R. Kuchař, M. Ruml a další
/český dabing/mládeži přístupný/ vstupné: 130,-

Sobota 23.11. v 19:00
KAPITÁN PHILLIPS

/Captain Phillips/ USA, 2013, dobrodružný, akční, thriller, 134 min.
Podle skutečné události. Únos lodi Maersk Alabama somálskými piráty.
Režie: P. Greengrass, Scénář: B. Ray, R. Phillips, S. Talty, Kamera: B. Ackroyd, Hudba: H. Jackman
Hrají: T. Hanks, C. Keener, B. Abdi, B. Abdirahman a další
v původním znění s titulky/do 15 let nepřístupný/ vstupné: 110,-

3D

Středa 27.11. v 19:00
MACHETE ZABÍJÍ

/Machete Kills/ USA, Rusko, 2013, akční, krimi, 107 min.
Machete je zpátky a pouští se do mise, kterou by jiný smrtelník nezvládl.
Režie: R. Rodriguez, Scénář: K. Ward,
Hrají: D. Trejo, M. Rodriguez, M. Gibson, Ch. Sheen, A. Banderas, J. Alba, Lady Gaga a další
v původním znění s titulky/nevhodné do 15 let/ vstupné: 100,-

Pátek 29.11. v 19:00
KLAUNI

Česko, Finsko, Lucembursko, Slovensko, 2013, drama, komedie, 120 min.
Hořká komedie o poslední šanci...
Režie: V. Tauš, Scénář: P. Jarchovský, Hudba: P. Ostrouchov
Hrají: O. Kaiser, J. Lábus, D. Flamand, K. Outinen, E. Jeníčková a další
/mládeži přístupný od 12 let/ vstupné: 110,-

Sobota 30.11. v 16:00
THOR: TEMNÝ SVĚT

/Thor: The Dark World/ USA, 2013, akční, dobrodružný, fantasy, 111 min.
Další velkolepá marvelovská adaptace.

Režie: A. Taylor, Scénář: Ch. L. Yost, Ch. Markus, S. McFeely, Kamera: K. Morigenthou, Hudba: B. Tyler
Hrají: Ch. Hemsworth, N. Portman, K. Dennings, T. Hiddleston, I. Elba a další
/v původním znění s titulky/mládeži přístupný od 12 let/ vstupné: 155,-

3D

Sobota 30.11. v 19:00
KONZULTANT

/The Counselor/ USA, Velká Británie, 2013, drama, krimi, 111 min.
Krutost je volba.

Režie: R. Scott, Scénář: C. McCarthy, Kamera: D. Wolski, Hudba: D. Pemberton
Hrají: M. Fassbender, B. Pitt, J. Bardem, C. Diaz, P. Cruz a další
v původním znění s titulky/do 15 let nepřístupný/ vstupné: 120,-

Servis služeb

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

Pondělí - pátek: 9.00-12.00; 13.00-17.00
Sobota: 9.00-12.00; 13.00-16.00
Neděle: 13.00-16.00

Výrobky

ze sociálně terapeutické dílny Buřinka

Prodejní místa:

Sociálně terapeutická dílna Buřinka, Okružní 10, Rýmařov
Informační centrum Rýmařov, náměstí Míru 6, Rýmařov
Potraviny Lazarczyk, Opavská 24, Rýmařov

Krytý bazén Břidličná

Plavání pro veřejnost v listopadu

Pondělí 14.00 - 17.00	Úterý 14.00 - 18.00
Středa 14.00 - 17.00 18.30 - 20.00	Čtvrtek 14.00 - 19.00
Pátek 14.00 - 18.00	Sobota 13.00 - 20.00
Neděle 13.00 - 20.00	

V pondělí a čtvrtek aerobik od 18.45 do 19.45

Oddíl plaveckých sportů MOS Břidličná
zahajuje nábor do plaveckého oddílu.

Každý týden v pondělí a středu od 17.00 do 18.30

Aquacentrum Rýmařov

na Jesenické ulici

OTEVÍRACÍ DOBA

Po - Pá 14.00 - 21.00, So - Ne + svátky 10.00 - 21.00

Každá třetí středa v měsíci je od 19 do 21 hodin
vyhrazena v Aquacentru Slunce vyznavačům naturismu.

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,

zve seniory k návštěvě KAVÁRNIČEK

každé liché úterý v budově střediska na třídě

Hrdinů 48 v Rýmařově. Začátek vždy ve 13.30.

Ukončení posezení 15.30-16.00.

Kdo není schopen dojet do kavárny, může využít odvoz
v den setkání ve 13.30 od prodejny Hruška na ulici 1. máje.

Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity, které byste
sami nepodnikli. Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termíny kavárniček ve 2. pololetí 2013 (každý lichý týden v úterý):

3. 12. a 17. 12.

Srdečně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Vladimír Merta vystoupí v SVČ Rýmařov

Středisko volného času Rýmařov si dovoluje pozvat širokou veřejnost na koncert předního českého písničkáře **Vladimíra Mertu**, který se uskuteční **23. listopadu v malém sále SVČ**. Vladimír Merta (mj. také publicista, esejista, spisovatel, scenárista a režisér) debutoval na poli hudebním v roce 1969 deskou *Ballades de Prague*, která vyšla ve Francii u společnosti Vogue. Od té doby, i přes peripetie s komunistickým režimem, čítá jeho diskografie na tři desítky titulů. Do povědomí hudebního publika vešel především svými baladickými písněmi na způsob intimních úvahových monologů a technicky nadprůměrnou hrou na akustické kytary a foukací harmoniku.

V Rýmařově bude Vladimír Merta doprovázet mladá folkrocková formace **Hromosvod**, se kterou je momentálně na společném turné. Koncert začíná ve **20.30** a vstupenky je možno zakoupit v Městském informačním centru za 110 Kč, na místě pak za 160 Kč.

VLADIMÍR MERTA
se skupinou
HROMOSVOD

RÝMAŘOV 23. 11.
MALÝ SÁL SVČ ve 20:30
vstupné: předprodej 110,-/ na místě: 160,-
Předprodej - Infocentrum Rýmařov

www.svcrymarov.cz

Společenská kronika

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Zuzana Pavlová - Rýmařov	80 let
Anna Lišková - Rýmařov	80 let
Zdenka Valouchová - Rýmařov	81 let
Eduard Netek - Rýmařov	81 let
Anna Várošová - Rýmařov	82 let
Edmund Casciani - Janovice	84 let
Drahomíra Dostálová - Rýmařov	87 let

Dne 24. listopadu

oslaví

Ivana a František Švecovi

40. výročí svatby

Hodně zdraví, štěstí a sil do dalších společných let přejí dcery Ivana, Martina a Kateřina s manželi, vnuci František, Petřík, Lukášek, Staníček, Mareček a Tomášek

Rozloučili jsme se

Eduard Nečas - Rýmařov	1931
Karolina Coufalová - Rýmařov	1924
Alena Macháčková - Rýmařov	1971

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Vzpomínáme

Dne 27. listopadu by s námi oslavil své 70. narozeniny náš milovaný manžel, tatínek a dědeček, **pan Josef Biras**

Stále vzpomínají manželka a dcery s rodinami

Proč osud tak krutý k tobě byl a nemoc tě nenechala žít, dotlouklo srdce tvé, zmlkl tvůj hlas, ty nám už nemůžeš ani stisk ruky dát a nám zbývá jen vzpomínat.

Dne 27. listopadu 2013 vzpomene 1. smutné výročí úmrtí manželky, maminky, babičky,

paní Viery Doleželové

S láskou vzpomíná manžel a děti s rodinami

Poděkování za rozloučení

Rádi bychom poděkovali všem příbuzným a známým za účast na posledním rozloučení s naším manželem, tatínkem a dědečkem, panem Františkem Suchánkem, v kapli V Lipkách a za hojné květinové dary. Zároveň vděčíme za lékařskou péči paní doktorce Kristýně Volkové, všem ošetřovatelkám z Diakonie ČCE - střediska v Rýmařově i celému kolektivu v Domově seniorů v Dolní Moravici. Skláníme se před jeho památkou.

Manželka Ludmila Suchánková a synové

Městské muzeum a Galerie Octopus

Tapisérie z Bayeux v rýmařovském muzeu

Unikátní repliku Tapisérie z Bayeux, rozsáhlé dílo v podobě 65 metrů dlouhého gobelínu, si návštěvníci budou moci prohlédnout v průběhu prosince v Městském muzeu Rýmařov. Toto jedinečné dílo, které autorka Věra Mičková vytvořila mezi lety 2004-2007, bylo v rámci České republiky vystaveno pouze v Olomouci, odkud autorka pochází, Praze a Brně. Tapisérie z Bayeux v podání Věry Mičkové je vytvořená gobelínovou technikou na rozdíl od originálu, který až je tradičně nazýván tapisérií, je v podstatě výšivkou. Vzhledem k rozsáhlosti gobelínu, 65 metrů dlouhého celku rozděleného do 27 kratších dílů, budou v muzeu vystaveny asi dvě třetiny práce, zbytek bude doplněn v podobě fotografií.

Profesně se Věra Mičková věnuje pedagogické činnosti v umělecké oblasti, ale již řadu let tráví mnoho času také tkaním gobelínů. Na svém kontě jich má více než sto padesát. K nejznámějším patří 65 metrů dlouhá replika Tapisérie z Bayeux či soubor dvaceti tapisérií zachycujících iluminace z Pařížského zlomku Dalimilovy kroniky ze 14. století. V jejích dílech se ovšem neobjevují pouze motivy historické, náměty vycházejí i ze současného života, čímž vznikají originální moderní díla. Na některých projektech spolupracuje s mladými výtvarníky.

Tapisérie z Bayeux je významným historickým pramenem

i uměleckým dílem. Byla vytvořena někdy ke konci 11. století pravděpodobně na objednávku Odonu z Conteville (1049-1097), nevlastního bratra Viléma Dobývatele. Úplnou jistotu ale nemáme, stejně jako v případě místa vzniku. Zda to byla Normandie a samotné Bayeux či pravděpodobněji jižní Anglie a významné církevní centrum v Canterbury, zůstává otázkou. Dnes bychom si originál tohoto díla mohli prohlédnout právě ve francouzském Bayeux, kde je tato přes 70 metrů dlouhá výšivka, zobrazující mimo jiné 623 osob, 55 psů, 202 koní či 41 lodí, také vystavena.

Unikátnost díla spočívá v jeho stáří a výborném stavu, díky čemuž má obrovskou vypovídací hodnotu. Je významným pramenem, v němž můžeme „číst“ dějiny významné události historie Anglie na poli politickém, kulturním i jazykovém.

Tapisérie je svědectvím událostí od posledních let života krále Edvarda Vyznavače do korunování Viléma Dobývatele novým anglickým králem roku 1066. V tomto roce došlo k boji tří uchazečů o anglický trůn. Tapisérie se zaměřuje na události kolem normanské invaze a vzhledem k objednavateli a tvůrcům díla se věnuje především straně Normanů a Vilému Dobývatele.

Význam tapisérie oproti řadě písemných pramenů spočívá ale i v jiném aspektu. Kromě důležitých historických událostí z ní zís-

káváme také řadu informací týkajících se dobových reálií a každodenního života, jako jsou oděvy, zbraně, lodě, strava, nástroje, architektura ad.

Jako památku na výstavu gobelínové repliky Tapisérie z Bayeux si mohou návštěvníci v muzeu zakoupit pohled, plakát či katalog, jehož součástí jsou fotografie všech částí tapisérie a také odborný text z pera Pavla Černého, his-

torika umění zabývajícího se raně středověkým uměním, jehož texty se staly podkladem tohoto článku. Zdroje: Šimková, A. - Jemelková, S. (eds.), text: Černý, P. 2007: Tapisérie z Bayeux. Gobelínová replika Věry Mičkové, Olomouc. Tíková-Řičanová, R. (ed.) 2004: La tapisserie de Bayeux, kresby Pravoslava Svojitky, Havlíčkův Brod.

Mgr. Petra Malá,

Městské muzeum Rýmařov

TAPISÉRIE Z BAYEUX
Gobelínová replika Věry Mičkové

Vernisáž výstavy proběhne dne 4. 12. 2013 v 16 hodin
Výstava potrvá do 31. 12. 2013
Otevřeno denně mimo pondělí.
Srdečně zve Městské muzeum Rýmařov,
náměstí Míru 6, Rýmařov

www.veramickova.cz

„A není to tak dávno“

Městské muzeum Rýmařov v letošním roce realizovalo projekt s názvem „A není to tak dávno“. Stejně jako v minulém roce jej zaměřilo na nám drahý, bohužel však nevyužitý a postupně chátrající zámek v Janovicích. Základní myšlenkou projektu bylo zpřístupnit tuto památku široké veřejnosti a její vnitřní i venkovní prostory využít pro kulturní akce. Projekt finančně podpořili Moravskoslezský kraj a město Rýmařov.

Janovický zámek se letos poprvé otevřel 2. června a poslední návštěvní den připadl na 29. září. Během celé letní sezóny zámek - at'galerii s řemeslnou a výtvarnou výstavou či zámecké interiéry s komentovanou prohlídkou - navštívilo kolem tří set lidí.

Celkový počet návštěvníků kulturních akcí konaných v samotném zámku či na jeho nádvoří se vyšplhal na dva tisíce sto lidí. Letní zámecká sezóna byla zahájena loučovým průvodem v pátek 7. června. Kolem deváté hodiny večerní se Rýmařovští a přespolní shromáždili před budovou muzea, aby vytvořili průvod, který za doprovodu bubňů skupiny historického šermu Revertar zamířil směrem k janovickému zámku. I zde se mezitím shromáždil velký počet návštěvníků. Jakmile průvod dorazil na zámecké ná-

dvoří, ve světle ohňových loučí zazněla dobová hudba skupiny Caleta. Poté skupina Revertar předvedla efektní a napínavou ohňovou show.

Na druhý den, v sobotu 8. června, se za prvního letního počasí na harrachovském zámku konala Zámecká slavnost. Od deseti hodin návštěvníci korzovali mezi jarmarečními stánky, děti se účastnily různých soutěží, vytvářely keramiku ve výtvarných dílnách pod stromy zámeckého parku, bavily se divadlem a rytířskými zápasy, které byly prokládány

dobovou hudbou. Ve 14 hodin se bývalá zámecká knihovna naplnila k prasknutí. Na tuto hodinu totiž připadla slavnostní vernisáž výstavy. O hudební zahájení se postaral Zuškaband a pěvecký sbor Vox montana. Expozici v zámecké galerii tvořila výstava řemesel Občanského sdružení Stránské a výstava výtvarných prací dětí ze ZUŠ Rýmařov (představily svůj celoroční projekt „Život na zámku“), výtvarných a keramických kroužků SVČ Rýmařov, Gymnázia Rýmařov, základních škol z Horního Města a Rýmařova, mateřských škol z Rýmařova, Janovic a klientů terapeutické dílny Buřinka. Slavnostní vernisáže se

osobně zúčastnil i příbuzný původních majitelů Johann Podstatzky-Lichtenstein. Další položkou programu byl koncert barokní hudby skupiny Capella Antiqua Brunensis, která v zá-

mecké knihovně na dobové nástroje zahrála překrásné skladby Vivaldiho, Monteverdiho, Couperina a dalších. Zámecká slavnost končila 22. hodinou a během celého dne ji navštívilo

zhruba patnáct set návštěvníků. Projekt „A není to tak dávno“ umožnil na zámku v Janovicích během celého léta uspořádat i pět dalších kulturních akcí. První byl koncert písničkáře Jaroslava Hutky 20. června. Na Hutkův recitál v bývalé zámecké knihovně přišla zhruba stovka posluchačů. A byli spokojeni; po písničkách *Náměšť, Havlíčku, Havle* a dalších si kupovali jeho CD a LP desky. Dne 4. července Městská knihovna Rýmařov v knihovně janovického zámku uspořádala scénické čtení z deníků katolického kněze, který strávil deset let v třinácti různých věznicích a lágrech, pod názvem *Antonín Huvar: Pověsme jenom faráře*, s příznačným podtitulem *Udělej si z lapáku prdel a přežiješ*. Inscenaci zahráli Jan Horák a Pavel Hromádka ze Slováckého divadla v Uherském Hradišti. To, že na představení přišlo jen kolem třiceti návštěvníků, pouze umocnilo jeho komorní atmosféru.

Na fasádu janovického zámku bylo 31. července zavěšeno bílé plátno, nádvoří zaplněno židlemi a dekami. Po setmění si zhruba osmdesát milovníků filmové klasiky vychutnalo atmosféru letního kina zprostředkovanou Vláčilovým filmem *Údolí včel*. Večerní

promítání černobílého filmu mezi zámeckými zdmi mělo nesmírně působivou atmosféru.

Zámecká knihovna se 22. srpna stala místem konání předposlední akce projektu „A není to tak dávno“ - autorského čtení Vladimíry Křenkové. Ta spolu s Alenou Tomšovou předčítala ze své prvotiny *I briardi mívají dovolenou a jiné postřehy*, která vyšla v minulém roce; návštěvníci si ale poslechli i dosud nepublikované texty. Součástí čtení byla také výstava kreseb Karolíny Maškové, která předčítání prokládala výkladem svých pastelkových obrazů. I hudba střídala čtené slovo - písničky za doprovodu kytary, kontrabasu a perkusí předvedla kapela Dunibuch.

Zámeckou sezónu zakončilo v neděli 15. září Občanské sdružení Stránské s amatérským divadelním spolkem Pec, který zde odehrál pohádku *O Popelákově /zase trochu jinak/*. Na pohádku se přišlo podívat přes sedmdesát lidí.

Projekt „A není to tak dávno“ už svým názvem odkazuje k minulosti, historii, dějinné paměti, která by se měla udržovat živá. Harrachovský zámek v Janovicích by bez tohoto projektu zůstal uzavřen a občasný turista by si ho mohl pouze obejít a prohlédnout

Muzeum v Bruntále
vyhlašuje soutěž

VÁNOČNÍ OZDOBA 2013

LIBOVOLNÉ TECHNIKY

TERMÍN UZÁVĚRKY : 8.prosince 2013

soutěžní výrobky odevzdávejte na vrátnici zámku
Bruntál
= řádně označené jménem, věkem a kontaktem =
vyhlášení vítězů proběhne na vánočním jarmarku
14.12.2013

Muzeum v Bruntále Vás zve
na adventní koncert gospelové hudby

KEEP SMILING GOSPEL ORLOVÁ

sobota 14.12.2013 13,30 hod

**v Audienčním sále zámku
Bruntál**

vstupné 30,- Kč

VÁNOCE NA ZÁMKU

**sobota 14. prosince 2013
od 9,00 do 15,00 hod.**

tradiční vánoční jarmark s programem

**koncert gospelové hudby
KEEP SMILING GOSPEL ORLOVÁ
Městský dechový orchestr
MŠ Okružní
Duo Zvara
Polárka
ZUŠ Bruntál
ZŠ Demlova Olomouc
Jednička
Písnička
ZŠ Petrin
Středisko volného času
Nie moc**

**prohlídka vánoční expozice
výstavy - Betlémy a Ozdoba 2013
výroba vánočních ozdob
ukázka a prodej domácí zajičky
prodej tradičního vánočního zboží,
živých ryb, čerstvě pražené kávy, sýrů, medoviny
a přírodní kosmetiky ...
bohaté občerstvení**

vstupné: jarmark 10,- Kč, expozice 80,- Kč, děti 40,- Kč, koncert 30,- Kč

zvenčí. Tak toto kouzelné, byt stále chátrající místo ožilo na celé léto a otevřelo se široké veřejnosti, která se zde mohla pobavit, vzdělat, poučit, ale také přesvědčit, že ne všechny kulturní památky České republiky měly šťastný osud, díky němuž dnes můžeme

obdivovat jejich vybavené interiéry a honosný vzhled, a že je zapotřebí i takovéto památky zpřístupnit a alespoň zčásti do nich vrátit život.

Městské muzeum Rýmařov touto cestou srdečně děkuje všem, kteří projekt financovali,

podpořili či se na něm nějakým způsobem podíleli.

V rámci tohoto projektu Městské muzeum Rýmařov ve čtvrtek 12. prosince od 13 hodin uspořádá ještě vánoční jarmark U kopy sněhu. Předvánoční atmosféru jistě umocní jarmareční stánky

s různými předměty, živý betlém, divadlo, punč, klobásy, sýry, vařená kukuřice, frgály, langoše, medovina a spousta dalších pochutin. Můžete se těšit na odpolední program. My se těšíme na vás!

*Bc. Michal Vyhřídál,
Městské muzeum Rýmařov*

Vánoce v muzeu: jarmark, strom splněných přání, tapisérie...

Vánoční čas bude v Rýmařově ozvláštěn různými akcemi, které atmosféru tohoto období podtrhnou. Již od 4. prosince, v den vernisáže, můžete navštívit velmi zajímavou výstavu v Městském muzeu Rýmařov. Prohlédnete si unikátní repliku tapisérie z 11. století, která zobrazuje dobytí Anglie Normany v čele s Vilémem Dobyvatelem.

K vánočním tradicím patří určitě jarmark, na němž si návštěvníci mohou koupit řemeslné výrobky, domácí produkty a potěšit jimi sebe

či v podobě dárku někoho u vánočního stromčku. Nebude chybět ani občerstvení v podobě vánočního punče či horké medoviny a doprovodný program s koncerty, divadlem a živým betlémem. Jarmark se bude konat ve čtvrtek 12. prosince od 13 hodin na nově opraveném náměstí. Je financován z Moravskoslezského kraje v rámci projektu „A není to tak dávné“.

Při návštěvě jarmarku či jakýkoliv jiný den od 4. do 20. prosince se můžete zahřát také

dobrym skutkem u stromu splněných přání, který bude tradičně stát v informačním centru. Zde si můžete vybrat přání některého z dětí v Dětském domově v Janovicích, dárek koupit a donést zpět do informačního centra. Děti tyto dárky od Ježíška dostanou na Štědrý večer.

Vánoční atmosféru si můžete zpestřit i návštěvou koncertů, třeba v neděli 29. prosince v kapli V Lipkách, kde zazpívá sbor Florian z Jeseníku.

Městské muzeum Rýmařov

Moravskoslezský kraj informuje

Výbor dopravy zastupitelstva kraje odsouhlasil návrh rozpočtu i Bílé knihy na rok 2014

V úterý 12. listopadu proběhlo další jednání členů výboru pro dopravu Zastupitelstva Moravskoslezského kraje v čele s předsedou Jaroslavem Kalou. Jednání se zúčastnil také náměstek hejtmána pro dopravu a silniční hospodářství a životní prostředí Daniel Havlík. Hlavními projednanými tématy byly připravovaný rozpočet resortu dopravy kraje na rok 2014, návrh aktualizovaného zpracování tzv. Bílé knihy a příprava Správy silnic Moravskoslezského kraje na zimní údržbu silnic 2013/2014.

Nejprve byli členové výboru prostřednictvím prezentace vedoucí-

ho odboru dopravy Krajského úřadu Moravskoslezského kraje Ivo Murase seznámeni s návrhem rozpočtu pro rok 2014, ve kterém se počítá s částkou kolem 4 mld. Kč. Z této sumy budou jen na spolufinancování Regionálního operačního programu na rekonstrukce silnic II. a III. tříd v kraji vyčleněny přibližně 2 mld. Kč. Hlavním důvodem je maximální vyčerpání dostupných finančních prostředků Evropské unie.

S velmi obsáhlým dokumentem, který mapuje stav a potřebu oprav a rekonstrukcí silnic ve

vlastnictví Moravskoslezského kraje, seznámil přítomné ředitel Správy silnic Moravskoslezského kraje, p. o., Tomáš Böhm. V materiálu, který bude v prosinci schvalovat Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje, je v Bílé knize navrženo celkem 381 staveb (i z předešlých let) v celkovém objemu cca 13,7 mld. Kč, z tohoto počtu je 37 staveb v objemu 670 mil. Kč, které byly již letos realizovány a čtyři stavby, které nebyly ukončeny letos (i když byly zahájeny), ale jejich výstavba bude pokračovat v příštím roce. Letos bylo do Bílé knihy nově zařazeno 24 staveb v celkovém objemu 260 mil. Kč. Členové výboru pro dopravu Zastupitelstva Moravskoslezského kraje jednomyslně materiál doporučili ke schválení na prosincovém zastupitelstvu kraje.

Druhá informace ředitele Správy silnic se týkala připravenosti silničníků na zimní údržbu. Již během léta byl zpracován Plán zim-

ní údržby silnic I., II. a III. tříd na území Moravskoslezského kraje 2013/2014, který je již pro nadcházející zimní období schválen Radou Moravskoslezského kraje. Technika na zimu je připravena v pohotovosti. Správa silnic MSK má k dispozici celkem 135 sypačů, 15 sněhových fréz, 29 šípových pluhů a 45 nakladačů. V průběhu letních měsíců byl také zahájen návoz posypové soli a drti do skladových hal jednotlivých cestmistrovství za nižší letní ceny. Cena za letní sůl je o cca 200 Kč/t nižší. V současnosti máme ve skladech navezeno více než 29 tisíc tun materiálu. Správa silnic Moravskoslezského kraje provádí zimní údržbu na cca 3 300 km silnic I., II. a III. tříd. Do režimu neudržovaných spadá celkem 169 km silnic II. a III. tříd. Oficiálně období zimní údržby začíná 1. listopadu a končí 31. března.

*Bc. Šárka Vlčková,
tisková mluvčí
Správy silnic MSK, p. o.*

Foto: SS MSK

Amatérské kuchařky a kuchaři se mohou stát šmakšéfem

Moravskoslezský kraj vyhlásil první ročník kuchařské soutěže Šmakšéf. Je určena pro všechny amatérské kuchaře a kuchařky, kteří se přihlásí do 15. ledna příštího roku. Vítěz obdrží titul Šmakšéf, víkendový pobyt pro celou rodinu a věcný dárek. Odměny jsou připraveny i pro soutěžící, kteří se umístí na druhém a třetím místě. Slavnostní předání cen se uskuteční na podzim 2014 v rámci 4. ročníku gastrofestiválu Jak šmakuje Moravskoslezsko.

Kuchařská soutěž se skládá ze dvou částí. Vítězem se stane soutěžící, který získá nejvyšší počet bodů od všech porotců.

V první, korespondenční části, je úkolem soutěžících zaslat do 15. ledna 2014 na e-mail recepty@kr-moravskoslezsky.cz návrh jídla včetně kalkulace,

technologických postupů a fotografie pokrmu spolu se svým životopisem. Hodnotit se bude například využití regionálních surovin, novátorství a kreativita, fotografie kompletního jídla a další.

Do následující praktické části postoupí dvanáct nejlepších kuchařů a kuchařek vybraných odbornou porotou, kteří se mezi sebou utkají v prostorách Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství AHOL, Dušní 8, 703 00 Ostrava-Vítkovice v dubnu či květnu 2014. V této části bude hodnocena například vůně a chuť pokrmu, čistota pracoviště, prezentace na talíři apod. Kompletní informace zájemci najdou na <http://jaksmajuje.msregi-on.cz/cz/soutez-smaksef-34673/>.

Miroslava Chlebounová, MSK

Nad stránkami městské kroniky

Roky 1996 a 1997

Rok 1996

Začneme složením městského úřadu. Starostou byl Ing. Pavel Kolář, místostarostou Ing. Milan Kropáč a tajemníkem Ing. Miloslav Marek. Došlo však ke změně ve složení rady. Od 1. února přestal být jejím členem Ing. Miroslav Slováček, ale do konce roku nikdo jiný do této funkce zvolen nebyl, ačkoliv se konala řada pokusů. Kupříkladu na schůzi zastupitelstva 14. března proběhla hned čtyři kola voleb, všechna však skončila bezvýsledně. Nikdo z navržených nedostal nadpoloviční většinu, a tak rada téměř celý rok pracovala se šesti členy.

Volby do nejvyšších zastupitelských orgánů se konaly 31. května a 1. června. V rámci předvolební kampaně navštívili město někteří lídři politických stran. Byl zde například Václav Klaus, předseda vlády ČR a předseda ODS, Miloš Zeman, předseda ČSSD, nebo Miroslav Sládek, předseda republikánů.

V Rýmařově bylo zapsáno celkem 7 252 voličů, z nichž k volbám přišlo 5018. To je 69,1 %. Nejúspěšnější strany:

Strana	% hlasů v Rýmařově	% hlasů v okrese
ČSSD	41,53	39,9
ODS	23,08	22,5
KSČM	11,88	12,2
Sdruž. pro republ.		
- Republik. strana Českosl.	7,9	8,9
KDU-ČSL	4,34	4,6

Do parlamentu se dostali i lidovci, protože v celostátním měřítku získali více než osm procent hlasů.

Poprvé od roku 1945 se volilo i do horní komory parlamentu - do senátu. První kolo voleb bylo 15. a 16. listopadu, druhé o týden později. Prvním poválečným senátorem za okres Bruntál se stal Ing. Zdeněk Babka z Vrbna, který kandidoval za ČSSD. Ve druhém kole získal téměř 63 % hlasů a výrazně tak porazil kandidáta ODS.

12. února zahájil Václav Klaus návštěvu bruntálského okresu v Rýmařově, kde se za účasti asi 70 starostů měst a obcí konala společná porada. Jejím cílem bylo seznámit premiéra s problematikou našeho okresu.

A závěrem ještě tři tragické události, ke kterým došlo ve městě nebo jeho nedalekém okolí. První z nich se stala v létě na Opavské ulici. Místní občan jel na kole do práce, u závodu Hedva náhle odbočil vlevo a přitom vjel přímo pod kola nákladního auta, jehož řidič již nemohl nehodě zabránit. Cyklista na následky zranění zemřel.

Ještě hůř skončila havárie osobního vozu ve Valšovském Žlebu. Auto jelo od Dlouhé Loučky k městu a mladý, teprve osmnáctiletý řidič z Rýmařova zřejmě ve vysoké rychlosti nezvládl řízení a narazil do stromu u silnice. Sám na místě zemřel, jeho dva mladí spolujezdci zemřeli později v nemocnici. Nic nebyl platný ani převoz jednoho z těžce zraněných vrtulníkem do Fakultní nemocnice v Olomouci.

A ještě jedna velmi tragická událost se zde stala. V dubnu byla spáchaná dvojnásobná vražda, což je samo o sobě velmi závažné, ale v tomto případě její otřesnost umocňuje ještě fakt, že vrahem byl muž

Nám. Míru r. 1996

středního věku a obětí vlastní žena a dvanáctiletý syn. Důvodem vraždy snad byla skutečnost, že žena i se synem od muže odešla.

Rok 1997

Tento rok nebyl na události nijak zvlášť bohatý, ale přesto jsou mezi nimi takové, které stojí za uvedení. Velmi významný byl pro Rýmařov 17. červenec, kdy byla slavnostně uvedena do provozu nová čistírna odpadních vod (ČOV) na ulici 8. května. Budovala se několik let a všechna technologická zařízení byla instalována už v předchozím roce, ale zbývalo dokončit komunikace a terénní úpravy. Předvedl je Městské služby za 1,3 miliony korun. Tím byla celá čistírna dokončena a mohla začít sloužit svému účelu. Předání do provozu se zúčastnil i velvyslanec Švýcarské konfederace pan Fetscherin, který také ČOV pokřtil šampaňským. Celou stavbu totiž financovala švýcarská vláda v rámci pomoci ČR a veškerá zařízení dodávaly švýcarské firmy. Město tak přišlo velmi levně k vysoce kvalitní ČOV. Nemalou zásluhu na tom, že právě město Rýmařov tuto nabídku získalo, má RNDr. František Čermák.

Rozsáhlé byly i práce na vybudování kanalizace na ulici 8. května. Také tato akce byla celkovým nákladem asi 5,3 milionu korun dokončena. Dosud zde kanalizace vůbec nebyla. Další dokončenou prací byla rekonstrukce vozovky na Husově ulici. Práce probíhaly po etapách. Již dříve se udělala obnova rozvodu vody a všech přípojek, stejně jako kanalizace. V roce 1997 práce skončily vybudováním nového podkladu i povrchu. Postup všech oprav byl systematický a promyšlený, aby se nemusela ulice v brzké době opět rozkopávat.

Starokatolická zvonice v Jamartících dlouhá léta chátrala bez zájmu příslušných úřadů. Myslím, že značná část obyvatel města o této památce vůbec neví. Je proto víc než chvályhodné, že se Městský úřad Rýmařov začal zajímat o její stav, zajistil opravu a tím i zachování této historické památky pro příští generace. Oprava byla dokončena v říjnu předchozího roku a vyžádala si 187 880 korun nákladů. Z toho 100 000 přispěl okres, zbytek hradilo město ze svého rozpočtu.

Vratislav Konečný

Radniční ul. r. 1996

Revoluční ul. r. 1996

Fota: archiv muzea

Připomínáme si

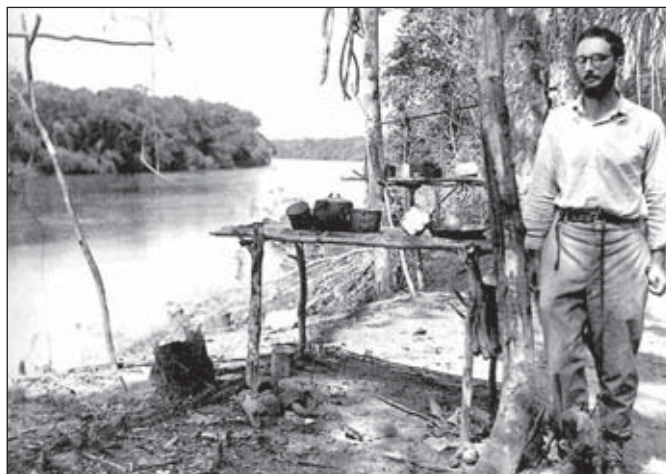
Claude Lévi-Strauss

V říjnu tomu byly čtyři roky, co zemřel, a 28. listopadu uplyne 105 let, co se narodil francouzský univerzitní profesor, významný antropolog, etnolog a filosof Claude Lévi-Strauss. V roce 1966 u nás vyšel v nakladatelství Odeon překlad jeho patrně nejnámější knihy *Smutné tropy*, vydané poprvé v Paříži v roce 1955. Lévi-Strauss patří mezi vědce, kteří zásadním způsobem ovlivnili západní poválečné myšlení a pohled na život přírodních národů.

V jedné z prvních kapitol líčí autor svoje pocity a dojmy z první cesty do světa Latinské Ameriky a zamýšlí se nad tím, co ho asi uvítá z těch záruk spatřených mořeplavci dávných staletí. Ti, když proplouvali dosud nedotčené prostory, nemysleli ani tak na objevení nového světa jako spíš na ověření minulosti světa starého. Když Kolumbus při své první cestě přistál na pobřeží Antil, sice se možná domníval, že doplul do Japonska, ale ještě více byl přesvědčen, že opět našel biblický ráj a potvrdila se mu tak existence Adama.

Objevení Nového světa vyostřilo mnoho dilemat, kterými bylo lidské společenství té doby sevřeno. Na Hispaniolu (dnešní Haiti a Santo Domingo), kde z původních asi 100 000 indiánů za necelé jedno století zbylo již jen 200 domorodců, evropští kolonizátoři posílali komisi za komisí, aby bylo rozhodnuto, co za bytosti tam vlastně žije. Pokud jsou to vůbec lidé, jsou to potomci deseti zavržených kmenů izraelských nebo potomci Mongolů, kteří sem přijeli na slonech, nebo snad Skotů přivedených sem před několika stoletími princem Modokem? Nebylo ale ani jisté, zda jsou to li-

dé, či spíše dábelská nebo zvířecí stvoření. Takto smýšlel například i král Ferdinand, neboť v roce 1512 dal dopravit do západní Indie bílé otroky, aby zabránil Španělům ženit se s domorodkami, které mají daleko k tomu „být rozumnými tvory“. Všeobecně přijímaný názor byl, že domorodci jsou tak nasáklí neřestí, že ani jejich vnukové nebudou „schopni žít samostatně jako kastilští sedláci“ - odmítají pracovat bez odměny, svůj majetek rozdávají darem, jedí lidské maso, neznají spravedlnost, chodí úplně nahí, jedí blechy, pavouky a syrové červy. To ovšem zapadalo do tehdejšího

systému přijímání všech nových a nepoznaných skutečností, který postrádal smysl pro realitu - líčení nejružnějších nestvůrných zvířat, Kolumbova setkání se sirénami, bavlníku jako stromu, který namísto ovoce plodí celé ovce zavěšené na zádech atd.

Za mnohem závažnější však autor považoval zjištění, že ještě ve třicátých letech minulého století příslušníci brazilské elity považovali diskuse o existenci domorodců a o primitivních podmínkách je-

jih života ve vnitrozemí za nepřijatelné a celá záležitost pro ně končila konstatováním, že indiáni už vlastně neexistují, s odvoláním na brutálnost a chamtivost bývalých kolonizátorů, aniž by přiznali, že ještě generace jejich rodičů se bavila tím, že po špitálech posbírali infikované šatstvo po obětech černých neštovic a spolu s jinými dárky je pak rozvěšovali podél stezek, kterými chodívaly domorodé kmény.

C. Lévi-Strauss však tyto domorodce nejen našel, ale dovedl se k nim přiblížit způsobem, který mu dovolil poznat je a pochopit jejich svět.

Všechna hluboká duchovní a spirituální tajemství vycházejí právě z reálií běžného života. Vždy říkal, že je třeba si osvojit celek formou osobní vlastní zkušenosti. (...) Indiáni si jen tak někoho nepouští k tělu. Chrání si svou svobodu a volnost. Právě proto dovedu ocenit schopnost C. Lévi-Strausse se k takovým indiánům přiblížit a dlouhodobě s nimi žít. Jeho pokora vůči amazonským indiánům je cítit z každého řádku, z každého slova *Smutných tropů*. Je vidět, že je bere vážně, že k nim nepřichází z pozice chytrého vědce, že je považuje za sobě rovné. Přijetí indiány je vlastně prověrka pravdivosti příchodního bělocha, jeho myšlenek a cílů. Právě pro tyto schopnosti Lévi-Strausse jsou *Smutné tropy* pravdivou výpovědí o indiánech a o jeho pobytu mezi nimi. Lévi-Strauss zřejmě ani neměl za cíl psát cestopis. Ostatně první slova jeho knihy jsou dostatečně vypovídající: Cestovatelství a cestovatele nenávidím... *Smutné tropy* vznikly jakoby samovolně z jeho dojmů, pracovních názorů, zkušeností, cestovních zápisků, z kterých však vyzařuje obrovská zasloužená a profesionalita. A protože Lévi-Strauss byl navíc a především vysoce schopným vědcem, jeho poznatky mají i nadmíru vysokou odbornou hodnotu. Přesto mají *Smutné tropy* populární rozměr, přístupný pro širokou veřejnost. Autor nám předestřel především atmosféru jejich života, jejich každodenní radosti a pohodu. Představil nám indiány právě v tom, v čem se tak velmi lišíme. *Smutné tropy* ukazují propojení indiánů s jejich životním prostředím, ukazují nám, proč je nazýváme přírodními národy, ukazují nám to, co my jsme dávno ztratili, k čemu se již nikdy nemůžeme vrátit. Je to kouzelné čtení, z kterého vystupuje pozitivnost světa indiánů, samotná láska Lévi-Strausse vůči nim.“

V dalším textu se M. Zelený zamýšlí nad smyslem názvu knihy *Smutné tropy*, když přece „...indiáni žili a žijí ve svých tradicích šťastně a vesele. Jsou nejšťastnější a nejveselejší lidé na světě, protože nic nevlastní a ani nic vlastnit nechtějí. Smutek tam proto v prvním plánu není ani moc cítit. (...) Autor však patrně naznačil svoji

Pro nejvšitnější vyjádření svých dojmů z knihy *Smutné tropy* jsem si dovolil použít citace z textu člověka nadmíru povolného, Mni-slava Zeleného, velvyslance České republiky v Kolumbii a v Ekvádoru v letech 1996-2001, který během výzkumných cest strávil přes sedm let u patnácti indiánských kmenů. V roce 1989 byl adoptován indiánskou rodinou Yawalapitiů v Brazílii a získal jméno Atapana (<http://zeleny.blog.ihned.cz/c1-54650700-claude-levi-strauss-vesele-smutne-tropy>):

„Claude Lévi-Strauss (...) se výrazně zasloužil o debarbarizaci kmenových společenství v našem povědomí. Byl to člověk, který nasával znalosti přímo od zdrojů, v terénu mezi indiány, s kterými prožil řadu let. Právě bez pochopení těch nejzákladnějších a mnohdy těch nejskrytějších reálií jejich života by nikdy nemohl pochopit jejich kulturu a rozšifrovat třeba jejich mytologii, která je pro nás zcela nečitelná, nejasná, nesmyslná, nereálná, neskutečná.

jasnou vizi, jak to s Amazonií a amazonskými indiány brzy dopadne. Byl přesvědčen o nekoněčné chamtivosti naší civilizace, která se nezastaví před ničím. Nesouhlasil s čistě materialistickým a mamonářským vývojem našeho euroatlantického světa. Věděl, že my potřebujeme z naší podstaty kořistit, drancovat zdroje, kde se dá. Pro naše pohodlí, pro náš stále bohatší život s neustálým ekonomickým růstem.

A tušil, že Amazonie je se svými zdroji bohužel na pořadu dne kořistění a drancování. A tak zelený ráj pro indiány nazval smutnými tropy. A když Lévi-Strauss začal porovnávat život těchto 'divochů', tedy jejich civilizaci s tou naší, nutně došel k tomu, že my se mílovými kroky vzdalujeme lidské přirozenosti, že se jí bezohledně zpronevřujeme, že nemáme na paměti zásady, pravidla a normy existence na Zemi. Právě i pro

tento jeho kritický postoj vůči naší civilizaci nebyl oficiálně oblíben. Byl vytěšňován z veřejného života, tak jako byli vytěšňováni sami indiáni. Jenže právě pro jeho pravdivost a autentičnost si *Smutné tropy* získaly milióny nadšených čtenářů.

Na tomto místě je snad vhodné připomenout, že kniha *Smutné tropy* vyšla poprvé v době, kdy byla rasová diskriminace v USA ještě běžným jevem a teprve se

rodilo hnutí za občanská práva. *Smutné tropy* jsou úžasná kniha, napsaná čtivě, srozumitelným jazykem, považovaná za průkopnickou práci i za skvělé literární dílo. Pro mne, v době otvírání se světu v šedesátých letech minulého století, znamenala a dodnes představuje jeden z mých nejoblíbenějších „šálků čaje“. Nově vydání po 45 letech se u nás dočkala díky nakladatelství Rybka Publishers (2011). *M. Marek*

Soutěž Marie Kodovské

Martin Konečný: Otazníky s mákem

Jel jsem z práce jako každý jiný den. Kolem se míhaly dlouhé a nízké nekončící kolony aut. Byl jsem utahaný a měl vypnuto. Rádio hrálo „něco“. Neposlouchal jsem, jen jsem prostě nechtěl být úplně sám. Okresní město se blížilo. Minul jsem první domy, první fabriky, první supermarkety. Ještě nakoupit a pak už vzhůru k domovu.

Zamykám auto, беру vozík a vcházím. Leták báječných slev, co turistický průvodce nákupních řetězců, jsem opět zapomněl v práci. Budu si tedy muset poradit sám.

Supermarkety mám rád. Nikdo na vás netlačí, nikdo vám nestojí za zády. Jste svobodní v úsudku i ve volbě.

Tak copak si dneska dáme? Pátrám paměti, co doma chybí. Už to mám! Včera večer dcera dojedla poslední kousek trucovosti a syn, aby nezůstal pozadu, připomněl, že chybí i drzost. Už jsme si se ženou zvykli, že v tomto období jejich achmládí a vývinu zeje lednička stále prázdnou.

To, že si řeknou, že nahlásí, co chybí, je tedy zřejmě krok správným směrem. No, a nakonec myslím, že bych mohl přihodit i jednu krabici nevděku. Nevděk se hodí vždycky. Nic neposílá a nepotěší více jako pravý nevděk. Jo, a vlastně ještě sobectví. Jenomže to tady nemají. Přejíždím o uličku vedle a hledám.

Už, už ho mám! No, ale teď babo rad! Vzít plechovku sobectví a nebo raději láhev neochoty? Víte, mám takový malý konspirační postřeh. Láhve s neochotou nemají bezpečnostní uzávěr a mně se zdá, že v každé, kterou jsem tady kdy koupil, vždycky s okrajem doušek chybí. Jako by personál tajně ve skladu neochotu upíjel. Vezmu tentokrát proto raději sobectví. A když už jsem se dostal neplánovaně až sem, co takhle rovnou nakoupit i na víkendovou narozeninovou oslavu? Něco už je sice doma, ale dokoupím ten zbytek. Aspoň ušetřím námahu ženě.

Takže, co na takové správné oslavě nesmí chybět? V první řadě závist. Neznám oslavu, kde by chy-

běla. Zaležel závisti může směle konkurovat snad jen košíček škodolibosti nebo tácek falše. A aby nálada neupadla, vezmu navrch ještě tři láhve pravého, čistého pomlouvání. Mám totiž pověst dobrého hostitele a vybraného kulináře. Na mé delikatesy se vždycky dlouho v dobrém vzpomíná a o hosty u nás nebývá nouze.

Tak, a teď rychle ještě něco na svačinu do práce. V práci mám docela fofr a nemám čas na nějaké přípravy obložených talířů. Zpravidla postačí dvacet deka vzrálého cynismu, čtvrtka celozrněho kariérismu a navrch, pro krásu těla i duše, plátek egoismu. Člověk by se ani v každodenním shonu neměl odbývat. A když už jsem na cestě domů, co by to byl za večer v teple rodinného krbu, kdybych nezval i rodinné balení naštanosti a podrážděnosti.

Myslím, že teď už mám vše a mohu k pokladnám. Otáčím vozík. Prodírám se davem lačných stejně tak koupěchtivých spotřebitelů. Hledám nejkratší a nejméně ucpanou cestu. Ha. Už ji vidím. Ulička zející prázdnou, regály vyprázdňené, zřejmě návoz zboží. Vjíždím tedy.

A hle. Žádný návoz, žádná rekonstrukce. Jsem úplně sám v oddělení zdravého rozumu. Zajímavé. Nikdy jsem tudy ještě nejel. Nějaká novinka, pomyslím si. Zboží v regálech, tak jak jsme zvyklí, chybí, jen tu a tam nějaká krabice, balíček či láhev. Zvědavost mi nedá.

Cože? divím se. Instantní radost? Vakuově balená dobrá nálada? Upřímnost v alobalu? Pečená ochota? Proboha, co to má znamenat? Kde to jsem? Štípněte mě, ať se probudím!!! Vždyť tohle je jako z černobílého filmu! Že já se stal obětí nějaké retro recese či skryté kamery!

Mé myšlenky pracují na největší obrátky. Stojím a nevím si rady. Vzpomínám. Matně si vybavuji, že radost a něhu jsem naposledy dostal kdysi dávno, doma od rodičů. I babička ji často pekla a zlobívala se, že my, děti, jsme na ni chodily, ještě když byla horká. A pohlazení? To přece patřilo každému večer k usínání. Co má tohle všechno znamenat?

Rozhlédl jsem se, abych se přesvědčil, jestli se někdo nedívá, a pak jsem, ani nevím proč, vzal dva balíčky radosti a láhev lidskosti. Zastrčil jsem je chvatně mezi ostatní věci v koši a rozjel se úprkem k pokladně.

Postupně jsem vyndával věci na nekonečný běžící pult a netrpělivě přešlapoval. Jen ať to mám už rychle za sebou a sedím v autě.

Konečně na řadě. Pokladní bere postupně všechno to zboží, hledá čárové kódy a jako naprogramovaný robot přendává věci z jedné strany na druhou. Je nepřítomná, jako vždy. Aspoň že tak! Najednou se pult zastaví, prodavačka zpozorní a nevěřicně zírá na ty dva balíčky radosti. Pak prudce, pohledem plným hnusu a opovržení, pohlédne na mě. Cítím, jak rudnu, jak klopím zrak, jak se stydím. Jak starý, tak hloupý. Že já blázen jsem mezi ty poslední regály vůbec chodil. Asi se hanbou propadnu a nebo mě odvezou.

Náhle mě někdo něžně uchopí za ruku. Jsem zmatený, dezorientovaný. Nevím, na kterou stranu se obrátit. Teplé té dlaně sílí, hladí mě po paži a přebíjí všechny ty zmatečné pocity hrůzy. Asi anděl, říkám si. Jako by mě chtěla ta vzdálená ruka ženy vysvobodit a odtáhnout někam pryč, do bezpečí.

„A pak ses probudil, vidl!“

A pak jsem se chvála bohu vedle tebe probudil ! I když...?

Hana Bendová - Co bude dnes k obědu

Kam na výlet

Vydáváme-li se do přírody (jen tak anebo cíleně), obvykle procházíme či projíždíme a navštěvujeme notoricky známá místa. Je to nasnadě, neboť většina z nás okolí Rýmařova velmi dobře zná. A přece se ještě najdou místa, kam člověk zavítá málokdy. Pravda, tyto části krajiny nevynikají žádnou zajímavostí, neskýtají rozhled, nepoutají oko diváka žádnou atrakcí. Oproti navštěvovaným cílům nebyly takřkajíc „uznány“ za námahu spatřit je. Lidé si krajinu spontánně rozdělili do mozaiky cílů a „necílů“ a do sítě tras, jimiž se k vybraným cílům dostávají, zbytek je volný a liduprázdný. Pro některé z nás však tato liduprázdnost může být lákavou výzvou. Navštívme jedno z takových míst, ať už na kole, na běžkách nebo pěšky.

Východiskem je Žďárský Potok (autobusem směrem na Šumperk nebo místní linkou přes Starou Ves), respektive turistický bod Škaredá

jedle, od kterého jdeme po zelené turistické značce směrem k Medvědímu kamenům. Po necelém kilometru se k této značené trase připojuje lesní cesta zprava, na kterou odbočíme, a v té chvíli se ocitáme na neprobádaném úseku. Jeho délka je cca 2 km a je spojnici mezi zelenou trasou Škaredá jedle - Alfrédka a červenou trasou Stará Ves, pila - Alfrédka. Jestliže jsme hledali nerušený klid, pak ho máme (pokud zde právě neprobíhá těžba dřevní hmoty), protože spojnice není turisticky využívána.

Na prvním kilometru cesta ještě stoupá, přičemž protíná pramenné přítoky Podolského potoka (dobře osvěženi v letních měsících). Pak vrcholí kótou 867 m a začíná klesat ke Stříbrnému potoku. Když si za vrcholem dáme pozor a budeme se dívat vlevo do svahu, spatříme nedaleko skalisko. A právě ono by mohlo být odměnou za námahu. Je sice bez výhledu, ale taková místa si

volíme právě ke chvíli odpočinku a svačině. Sotvakdo nás tady bude rušit, a tak zde můžeme i dobře meditovat nebo si jen tak snít...

Cesta nás nakonec přivede na červenou turistickou značku, po níž sestoupíme ke Stříbrnému potoku poblíž pily s pocitem, že jsme udělali dobře, když jsme zase jednou odbočili ze známých tras a vychutnali si kousek neznáma.

K popisované trase lze doporučit další dvě varianty:

a) kratší, kdy na lesní cestu odbočíme hned u Škaredé jedle a už po 1 km přijdeme k náhonu nad Anenskou hutí,

b) delší, kdy po zelené turistické značce vystoupíme až k Medvědímu skalám a pod Kamencem projdeme spojnici o délce cca 3 km opět na červenou značku. Na začátku této trasy se nám naskytne nádherný výhled na celé Rýmařovsko.

Za KČT Rýmařov Miloš Zatloukal

Odcizil součásti vleku za 200 tisíc korun

Rýmařovští policisté vyšetřují krádež spáchanou v lyžařském areálu u Dolní Moravice. Ke krádeži mělo dojít v době od 15. října do 15. listopadu. Neznámý pachatel odcizil větší část volně složených součástí funkčního lyžařského vleku, konkrétně osm nosných sloupů ve tvaru T, odpovídající počet lanových baterií, převodovku, lano o průměru 21 milimetrů a vrchní sloup stanice. Majiteli vleku byla způsobena škoda za cca 200 tisíc korun. Pachatelé za přečin krádeže s takto vysokou škodou hrozí trest odnětí svobody v rozmezí od jednoho do pěti let nebo peněžité trest.

Alarm zloděje vylekal

Majitel chaty v Albrechticích u Rýmařova nechtěl nechat svůj majetek napospas zlodějům, a proto do ní instaloval elektronickou ochranu. Investice se mu vyplatila. V noci z 3. na 4. listopadu se neznámý pachatel pokusil do chaty vloupat, ale hlasitý alarm ho odradil. Ještě předtím se stihl vlámat do dvou dřevěných kůlen a rozbít skleněnou výplň okna garáže. Dovnitř se však už nedostal. Majiteli způsobil škodu za 2500 korun, z chaty ale nic neodnesl.

vrchní asistent ppprap. Bc. Pavla Welnová

Rýmařovský horizont a Středisko volného času Rýmařov
vás zvou

na vyhlášení výsledků Soutěže Marie Kodovské

Literární večer se koná

v sobotu 7. prosince 2013

v 16.00 v kavárně Buřinka,

Sokolovská 30, Rýmařov

Na vaši účast se těší pořadatelé

Stálá galerie Jindřicha Štreita

Gymnázium a Střední odborná škola Rýmařov,
příspěvková organizace

fotografie z cyklu

VÍTKOVICE

Jindřich Šreit

výstava bude zahájena

ve čtvrtek 28. listopadu 2013

v 16 hodin

úvodní slovo - autor ■ výstava potrvá do 30. 6. 2014

Organizace a spolky

Rýmařovské Pradivadlo zve na premiéru hry Den, kdy unesli papeže

Ochotnická divadelní společnost Pradivadlo, o. s., Rýmařov připravuje v pořadí sedmou hru od svého založení v roce 2007. Po dramatu *Naše městečko* Thorntona Wildera, dvou pohádkových muzikálech *Krása a zvíře* Františka Hrubína a *Hrátky s čertem* Jana Drdy, komedii *Holka odjinud* Rudolfa Trinera, americkém muzikálu *Song pro dva aneb Každý má svého Leona* Neila Simona a české klasice Jana Otčenáška *Romeo, Julie a tma* s muzikálovými prvky si od přehršle písniček a muzikálového amatérismu příznivci Pradivadla poněkud odpočinou.

Divadelníci se tentokrát rozhodli jít cestou odlehčeného, nikoli však naivního komediálního tématu v asi nejznámějším díle brazilského autora João Bethencourta Estevão Weinera *Den, kdy unesli*

papeže, situační komedii s hlubším podtextem. Děj se odehrává na předměstí New Yorku. V režii Jiřího Konečného se v hlavních rolích představí Pavel Hejsek jako taxikář Sam Leibowitz, Vlasta Vykrutíková jako jeho žena Sara, Dennis Huml a Tereza Pindáková v rolích jejich dětí Irvinga a Miriam. Pod hlavičkou Pradivadla si zahrají i nové tváře: Miroslav Klesnil (papež), Petr Andrš (šerif), Zdeněk Štefanišín/Adam Merva (generál), Petr Guziur (odstřelovač) a divákům již známý Zdeněk Rychlý v roli kardinála. Na první pohled to vůbec nevypadá, že v inscenaci půjde o nejveselejší dva dny, přesto se v ní odehraje komediální příběh s mnoha zvraty. Příběh, který hledá sílu v naději, že v každém z nás se skrývá laskavost i hluboká touha po porozumění a vstřícnosti. Je to

příběh našich dnů, a přece naše dny přesahuje, ostatně - každý den nedochází k únosu papeže.

Diváci se již dnes mohou těšit na premiéru představení v sobotu 14. prosince v 19 hodin ve velkém sále Střediska volného ča-

su Rýmařov, stejně jako na reprízu, která je naplánována na pondělí 16. prosince v 19 hodin. Vstupenky jsou k dostání v předprodeji od 25. listopadu v informačním centru Rýmařov na náměstí Míru. JiKo

Občanské sdružení Stránské pořádá
Vánoční zdobení
30. listopadu od 10 do 16 hodin
v Nedělní škole řemesel ve Stránském

Program:

- výroba adventních věnců a jiných dekorací tradičními i moderními technikami
- nově možno využít i fusing (spékání skla)
- tvořit mohou děti i dospělí, každý podle své fantazie
- veškeré potřeby ke zdobení i občerstvení zajištěny

Těšíme se na vás!

Rezervace možná na: KrenkovaVladimira@seznam.cz

Diakonie Evangelická církev v ČR
Středisko v Rýmařově

Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově pořádá

Mikulášskou besídku pro seniory

Kdy? 3.12. 2013 v 15:00 hod.
Kde? v sále ZUŠ

Program:

- Vystoupení dětí MŠ 1. máje
- Vystoupení žáků ZUŠ
- Vystoupení chrámového sboru pod vedením Mgr. Petra Wolffa
- K poslechu a tanci zahraje p. Zikmundová a p. Bulko
- Občerstvení zajištěno

Na Vaši návštěvu se těší zaměstnanci Diakonie ČCE – střediska v Rýmařově

na tebe s důvěrou čekáme! 1.33.229

Ladíme adventně

30. listopadu 2013 v Rýmařově

kostel sv. archanděla Michaela v 15:00

Zazní skladby: J. Pachelbela, J. S. Bacha, G. B. Pergolesiho, S. Wesleye, J. Stanleje a žalmy: 123. a 33.

Varhany a přednes: Tomáš Ulrich

Diakonie Evangelická církev v ČR
Středisko v Rýmařově

Kavárna – občerstvení Buřinka

Sokolovská 30, Rýmařov (bývalá Muzikantská čajovna)

pořádá dne 6.12.2013 od 17:00 hod. Mikulášskou besídku.

Prosíme o předběžné nahlášení účastníků v provozovně nebo na tel. čísle 605 801 058 nejpozději do 4.12.2013.

MO Český rybářský svaz Rýmařov
Územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko

zve všechny děti od 6 do 15 let k návštěvám

RYBÁŘSKÉHO KROUŽKU

Chcete s novými kamarády pozorovat přírodu a krásu našich vod? Neváhejte a navštivte náš kroužek. Máme pro vás připravený bohatý program plný nezapomenutelných zážitků.

Scházíme se každý čtvrtek v klubovně MO Rýmařov na Podolské ulici.

Rybářský kroužek je pro všechny děti zdarma.

Jazzclub

Jazzový Hrozen

Předsváteční víkend oslavili příznivci kvalitní muziky jazzovým festivalem. V pátek 15. a v sobotu 16. listopadu se sešli v sále restaurace U Hrozna v Edrovcích na koncertě několika zajímavých sólových hudebníků i bandů včetně polských hostů z Opole.

Festival rozdělili pořadatelé z Jazzclubu SVČ Rýmařov na dvě poloviny; páteční část patřila hudbě komornější, poslechové, v sobotu muzice energičtější.

Festival zahájil Jiří Míza ze Staré Vsi. Toho večera jubilující bluesman předvedl precizní hru na akustickou kytaru v duchu amerického blues, místy okořeněnou zvukem foukací harmoniky a doprovázenou zpěvem. Blues v podání Jiřího Mízy s prvky country a folku v sobě nese přiznanou inspiraci muzikou východního pobřeží USA, současně ale odkazuje k realitě osobně prožívané.

Blues na pódiu vystřídalá temnoproudá, stylově těžko zařaditelná alternativa v podání domácí kapely Sibérija s inspirací poněkud jiného východu. Byť se tříčlenná kapela v nástrojovém obsazení kytara, tenorsaxofon a bicí (plus kouzelná skříňka) názvem odvolává na nekonečné pláně promrzlé Sibíře, prameny jejich sugestivní hudby vyvěrají v krajíně důvěrně známé, která je přes všechnu tolik zdůrazňovanou drsnost a nevlídnost stejně krásná jako muzika sama.

Posledním účinkujícím páteční části festivalu byl Pavel „Johan“ Johančík, host z Ostravy, někdejší člen kapely Srpen a nyníjší polovina dua Johan band, v němž jeho magickým preludiím na kytaru přizvukuje houslista Jiří Macháček. Společně vydali alba

Pták sám je smysl zpěvu (2007) a Taaroa (2009), na nichž se společně s nimi objevuje řada hostů. Ani ke Hroznu Johan nepřijel úplně sám, po samostatném recitálu na pódiu pozval přátele Romana „Eifella“ Widenku (Sultan Soliman) a Michala Fidla (Moskvič). Ve finálním jamování se posléze přidali na nejrůznější perkuse všichni, kdož v sále zbyli.

V sobotu se jazzový festival proměnil v taneční večírek. Úvod patřil kapele Bluesberg z Olomouce a vrátil posluchače k blues, nicméně o poznání energičtějšímu. Kapela si zakládá na tom, že hraje české, vesměs autorské blues (na texty vlastní, případně Jiřího Dědečka). Jejich koncert potěšil všechny pravověrné příznivce žánru a rozhoupal i ty, kteří blues poslouchají spíš okrajově.

Po stylově vytríbených hostech z Olomouce se na pódiu dosta-

Kulturní stezkou pohraničí/Kulturalnym szlakiem pogranicza

Jiří Míza

do expresivního celku, který nenechá klidným nikoho, kdo se vyskytuje poblíž. Naoko v tříčlenné sestavě s kytarou, basou a bicími (plus kouzelnou skříň-

nepotřebovali ani videoprojekci. Poslední a možná hlavní hvězdou festivalu byla polská kapela Pop Marlej. Hosté z Opole se představili už na letošní Skatastrofě a svým vystoupením si v Rýmařově udělali velmi dobré jméno. Všichni, kdo si je z festivalu u janovického zámku pamatovali, byli zvědaví, s čím přijedou tentokrát. A Pop Marlej pojali svou účast na jazzové přehlídce zodpovědně. Hned na úvod se vybavili jazzovou skladbou, nicméně po zbytek strhujícího koncertu dali zaznít hlavně svým doménám - skočnému jamajskému reggae, chvílemi uskakujícímu do ska, hip-hopu a hardcoru. Publikum bylo k této směsi energie a muziky vnímavé a odmítalo opustit parket. Pop Marlej museli několikrát přidávat a nakonec, opět v duchu „zadání“, fanoušky odměnili slušnou jazzovou improvizací. ZN

Sibérija

vili experimentující míchači žánrů, kapela Naoko z Bruntálu. V jejich hudbě se propojuje rock, ethno, funky, trance a další prvky

kou) dokázali poměrně rychle zaplnit parket pod pódiem i u Hrozna. Na to, aby do svých fúzí vtáhli posluchače, tentokrát

Johan a hosté

Pop Marlej

Z okolních obcí a měst

Podhorská nemocnice obdržela Anděla pro lepší svět

„Porouchal se mi dědeček a vy jste mi ho opravili. Mám ho moc ráda, a tak děkuji za dobré léčení a péči doktorům, sestřám a úplně všem,“ řekla při předávání Anděla pro lepší svět do rukou ředitele Podhorské nemocnice Mariána Olejníka autorka této dřevorežby, osmiletá Tereza Bernátková z Jamartic, žákyně 3. D Základní školy Rýmařov. Zároveň s řezbářským dílkem, které nese podtitul Anděl svědomitých pečovateli, byl Podhorské nemocnici předán i Pamětní list psaný na ručním papíře.

Anděly pro lepší svět vyrábí osmadvacet dětí navštěvujících Školičku základů umělecké práce pro děti z Malé Morávky při Galerii U Šťastných bobtailů. Tereza Bernátková je jednou z nich. Ředitel Podhorské nemocnice MUDr. Marián Olejník mladé umělkyni za darovaného anděla poděkoval a popřál jí, aby s uzdraveným dědečkem mohla opět chodit na procházky a aby pod jejíma rukama vzniklo od srdce a z lásky mnoho dalších andělů pro ty, kteří si je opravdu zaslouží.

Školička vznikla v roce 2009 a projekt Andělé pro lepší svět

zahájila v roce 2011. K jeho vzniku dal podnět teprve devítiletý řezbář Ondřej Pánek, který na svůj věk překvapivě prohlásil, že andělé by se měli udělovat osobám s vysokým morálním kreditem nebo institucím spravujícím paměť lidstva. V poslední době bylo udělování andělů rozšířeno i na organizace a jednotlivce pomáhající lidem.

Školička základů umělecké práce má za čtyři roky své činnosti pod vedením lektorky Heleny Vaculíkové na kontě řadu výstav v Bruntále, Starém Městě v Bruntálu nebo v kostele sv. Trojice v Malé Morávce a dřevěné andělé se odtud rozletli do vzdálených koutů naší země, například k dřívějšímu kardinálu Vlkovi, současnému kardinálu Dukovi, prezidentu Klausovi, biskupu Malému, arcibiskupu Lobkowitzovi, Medě Mládkové, Martě Kubišové a dalším. Zatím nejdelší let absolvoval jeden z andělů do Vatikánu k papeži Benediktu XVI. Andělé putovali i do Terezína, Osvětimi a Lidic, do Parlamentu ČR. Dosud nej-

větší, dvoumetrové a dvě tuny vážící anděly prezentovaly děti z Malé Morávky na Velehradě či na poutním místě Maria Hilf ve Zlatých Horách, kde bylo generálním partnerem předání samotné město Zlaté Hory. O dopravu těžkých dřevorezeb na místo určení se postaral Tomáš Bernátek, majitel stavební firmy. Andělé putovali také k hasičům v Malé Morávce nebo do České televize při příležitosti jejího jubilea.

V pondělí 18. listopadu představila v Opavě morávecká školička mladých řezbářů Dětský betlém 2013, který má délku dva metry a výšku čtyřicet centimetrů. Zároveň byl městu Opava předán Anděl pro lepší svět za pomoci při výstavě betlému. Dalšího anděla čeká příští rok na jaře odlet do kostela Panny Marie Pomocné ve Zlatých Horách, kde bude tvořit protiváhu křížové cesty v horním ambitu. *JiKo*

Broučci už šli do hajan

Ve středu 6. listopadu se opět, tak jako v minulých letech, uskutečnilo pod záštitou Studentského klubu Břidličná a za podpory ZŠ Břidličná zábavné odpoledne nazvané Uspávání broučků. Tentokrát byl již na „uspávání“ nejvyšší čas, i chladné a deštivé počasí toho bylo důkazem.

Právě počasí bylo příčinou, proč se organizátoři báli malé účasti, ale opak byl pravdou. Přestože se nad Břidličnou honila jedna dešťová přeháňka za druhou, ve vestibulu základní školy bylo rušno ja-

ko ve včelím úlu. Bylo zde rozmístěno deset soutěžních stanovišť a venku velký skákací hrad i dva koníci z JK Jestřábí, o. s., Oskava. Každý soutěžící, který splnil úkoly na všech deseti stanovištích, si po odevzdání soutěžního průkazu mohl vyzvednout hodnotnou cenu. Tou byla letos dóza vitamínových želatinových bonbonů Vibovit Safari, které pro ně získal SK Břidličná od firmy Teva Pharmaceuticals ČR. Díky ní se může chránit před nemocí nejen 95 letošních soutěžících, ale zby-

lo i pro všechny pořadatele. Těmi byli žáci z 9. A, a že to byli šikovní pořadatelé, potvrdí každý z návštěvníků.

K velké radosti pořadatelů se Uspávání broučků zúčastnili ve velké míře rodiče či prarodiče s předškoláky a dětmi z prvního stupně. Dobrou náladu dovršil lampiónový průvod, zakončený dvěma ukolébavkami, jež zazpí-

valy děti pod taktovkou paní učitelky Györgyové. Aby se ten den dobře usínalo nejen broučkům, ale i všem přítomným, vše zakončil pěkný ohňostroj.

Už nyní se těšíme na jarní Probouzení broučků, ale mezitím nás ještě čekají Vánoce a spousta zimních radovánek. Tak ať si vše ve zdraví užijete! *Fota a text:*

Květa Děrdová, SK Břidličná

Poděkování

Školička základů umělecké práce pro děti z Malé Morávky při Galerii U Šťastných bobtailů děkuje panu Tomáši Bernátkovi a jeho stavební firmě za odvoz Anděla pro lepší svět z Malé Morávky na Velehrad a za stálou podporu školičky.

Helena Vaculíková

Kulturní komise města Břidličné zve na
ADVENTNÍ KONCERT,

který se bude konat v sobotu

7. prosince 2013 v 15.30

ve farním kostele v Břidličné

Vystoupí Bernardini Břidličná

se sólistkou Lenkou Kawa a A.M.Úlet Moravičany

B. Meredová

Zajímavosti z přírody

Otakárci v Přírodním parku Sovinecko

Mezi nejkrásnější motýly střední Evropy můžeme určitě zařadit otakárky. Na území ČR se vyskytují dva druhy, a to otakárek fenyklový a otakárek ovocný. U obou druhů převládá ve

zbarvení žlutá a černá, s modrými a červenými doplňky. Zatímco otakárek fenyklový se v Přírodním parku Sovinecko rozmnožuje každoročně, otakárka ovocného jsem zde pozoroval prozatím jen třikrát.

Otakárek ovocný

Foto: Miroslav Král

Otakárek fenyklový má rozpětí křídel kolem 8 cm. Světle až sivo-žlutá barva na křídlech vytváří různé velké černě ohraničené plošky. Zadní křídla jsou zakončena zřetelnými ostruhami, v černém pásku je řada modrých skvm a z vnitřní strany jsou na těchto křídlech červeno-modrá černě lemovaná takzvaná paví oka. Také housenka je pestře zeleno-černo-červeně zbarvena. Ve volné přírodě se vyvíjí na různých okoličnatých rostlinách, ale můžeme se s ní setkat i v našich zahrádkách na rostlinách kopru, mrkve či petržele.

Otakárek ovocný patří mezi naše největší denní motýly, neboť má rozpětí křídel přibližně 10 cm. Zbarvení křídel je převážně světle žluté a přední křídla jsou přičně

černě pruhovaná. Oproti předchozímu druhu má otakárek ovocný na zadních křídlech ostruhu dlouze protáhlé, v letu mu dodávají určitou míru elegance. Převážně zelené housenky žijí na trnkách, střemchách, třešních či višních.

Ve slunných a teplých biotopech Přírodního parku Sovinecko jsem prvně pozoroval otakárka ovocného v roce 2012 a následně i letos. Otakárek ovocný patří mezi teplomilné druhy a ve zdejší oblasti se dříve nevyskytoval. Nelze proto vyloučit, že se areál jeho výskytu rozšiřuje i na území Přírodního parku Sovinecko v souvislosti s místním oteplením, podobně jako u křížáka pruhovaného, kudlanky nábožné a několika dalších druhů.

Miroslav Král

Prostor pro firmy a podnikatele

Čarodějnice, upír a mrtvá nevěsta v Prima Pizzerii

Začátkem listopadu byla znovu uskutečněna Dětská halloweenová párty v Prima Pizzerii na náměstí Míru v Rýmařově. Jelikož loňská premiéra měla velký úspěch, připravila Prima Pizzeria pro děti letos opět akci, na níž se mohli pobavit a zasoutěžit si. Tentokrát nebyly připraveny

pouze soutěže pro děti, ale zapojili se i rodiče a prarodiče. Děti čekala řada úkolů a zkoušek odvahy a dovedností.

O pohodu účastníků se staral personál pizzerie dokonale proměněný ve strašidelné postavy. Nechyběli čarodějnice, upír ani mrtvá nevěsta. A co nejvíce sym-

bolizuje Halloween? Masky. Každé z dítek využilo stejně jako loni možnosti nechat si namalovat obličej, a tak se během párty všechny děti proměnily v různá zvířátka a strašidelné postavy. Účastníci obdrželi za svou snahu v soutěžích „výslužkový balíček“ a na závěr příjemně stráve-

ného podvečera v útulném prostředí Prima Pizzerie proběhla malá tombola, jejíž vítězka vyhrála krásný halloweenový dort. Nyní se již společně můžeme těšit na příští rok.

Mnoho fotek z této akce můžete najít na FB stránkách pizzerie.

Foto a text: Irena Tylšarová

**Ke 2 velkým pizzám
1 malá pizza ZDARMA.
Platnost akce do 10.12.2013.**

Pizzu zdarma lze vyzvednout v pizzerii (neplatí pro rozvozy)

Pouze s tímto originál vystřiženým kuponem (kopie nepřijímáme).

nám. Míru 11, Rýmařov

www.pizzerierymarov.cz

Užitečná informace

Nevyžádané zásilky

Sdružení Spotřebitel.net zaznamenalo zvýšený počet stížností a dotazů týkajících se nevyžádaných zásilek. Dovolujeme si proto poskytnout rady prostřednictvím médií.

Spotřebitel je zpravidla telefonicky kontaktován firmou, která mu nabízí zdarma určité zboží (např.

holicí strojek). Pokud spotřebitel souhlasí, je mu zboží skutečně za-

sláno. Ke zboží je však přiložena faktura. Firma se snaží zmást spotřebitele tvrzením, že výrobek je zdarma, ovšem poštovné je potřeba zaplatit. Firma také tvrdí, že jsme zavázáni k placenímu odběru dalšího zboží, protože to má uvedeno ve svých obchodních

podmínkách. Pokud se spotřebitel rozhodne nezaplatit, následující nejružnější formy nátlaku na zaplacení požadované částky, dlužná částka je navyšována, je vyhrožováno exekucí atp. Mnoho spotřebitelů je oklamáno, nebo dokonce zavražděno, a raději zaplatí.

Domníváme se, že v této situaci nejlépe uspěje informovaný spotřebitel.

V uvedeném případě došlo k uzavření smlouvy darovací. Za zboží proto nelze požadovat jakoukoli platbu. Uvedené se vztahuje i na poštovné, protože poštovné je součástí ceny výrobku a cena vý-

robku byla dohodnuta jako nulová. Firma navíc porušila ustanovení § 12 zákona o ochraně spotřebitele, protože spotřebitele nepozornila na případnou povinnost zaplatit poštovné. Od darovací smlouvy lze podle zákona odstoupit pouze za výjimečných okolností, firma proto nemůže požá-

dovat darované zboží zpět. Pokud se odvolává na své obchodní podmínky, tyto nejsou vůči spotřebiteli závazné. Nemohl se s nimi seznámit, protože byl kontaktován po telefonu, a navíc s nimi nevy-slovil svůj souhlas. Pokud firma vyhrožuje navyšováním dlužné částky či exekucí, nemusí se spo-

třebitel zpravidla ničeho obávat. Exekuci vždy nutně předchází soudní řízení, ve kterém by byl soudem vyzván k vyjádření a mohl se účinně bránit. Bez soudního řízení totiž nemůže exekuce (s několika výjimkami) proběhnout.

Matouš Blažek,
právní poradce, Spotřebitel.net

Jak nakupovat dárky přes internet

Blíží se čas Vánoc spojený s nákupem dáreků. Advent představuje hektické období, lidé nemají dostatek času na nákupy v kamenných prodejnách, a proto je stále populárnější využívání e-shopů. Nákup přes internet je rychlejší, pohodlnější a zboží na internetu je

mnohdy levnější než v kamenných obchodech. Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska připravilo pro spotřebitele pár rad, na co si dát pozor, než v e-shopu nakoupí.

Spotřebitelé by měli při výběru zboží či služby vybírat ověřené internetové obchody, zajímat se o kladné reference a ohlasy jiných spotřebitelů, kteří již v dané prodejně nakupovali či využili jejich služeb. Stejně jako hledají na obalech výrobků známky kvality (např. Klasa), měli by při nákupu přes internet vyhledávat certifikované obchody, které zaručují vyšší míru jistoty. Každá internetová prodejna by měla mít na svých stránkách obchodní podmínky, kde by mimo jiné měla informovat zákazníky o právu na odstoupení od smlouvy. Samozřejmě se nesmí odchýlit od zákonných ustanovení, která chrání spotřebitele ze zákona.

Dle § 53 a 54c zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, mají spotřebitelé právo na odstoupení od smlouvy bez udání důvodu do 14 dnů od převzetí zboží, pokud smlouvu uzavřeli prostřednictvím některého z prostředků komunikace na dálku, např. přes internet. Avšak někteří netuší, že platí výjimky, kdy tak učinit nelze, např. když je zboží upravené na přání zákazníka, v případě novin a časopisů nebo audio a video (i software) nahrávek, jestliže spotřebitel poruší originální obal médií.

O dodání zboží a způsobu platby musí být spotřebitel informován předem. SOS MaS doporučuje platit kartou pouze u prověřených obchodníků, kteří na trhu působí již dlouhou dobu. U neprověřených obchodů doporučuje při prvním nákupu zvolit způsob platby na dobírku, tedy až po dodání zboží. Při převzetí zásilky od dopravce je nutné zkontrolovat neporušenost obalu a porušenou zásilku nepřebírat. Je nutné s dopravcem sepsat o poškození protokol a kontaktovat dodavatele. Také cena za dodané zboží musí být totožná s tou, kterou vám dodavatel potvrdil. Pokud bude cena vyšší, než za kterou jste dané zboží objednali, doporučujeme zásilku nepřebírat a neprodleně kontaktovat prodejce, aby sjednal nápravu.

Jak by měl spotřebitel vybírat slevový server, na kterém nakoupí

vánoční dárky? Slevových serverů jsou na českém trhu desítky. Obdobně jako u internetových obchodů doporučujeme vybírat prověřené slevové servery, které působí na trhu delší dobu, nejlépe ty, které mají ve smluvních podmínkách pojištění nákupu nebo pomáhají svým zákazníkům řešit případné nesrovnalosti. Největší slevové servery to většinou dělají. Opět doporučujeme klientům serverů číst recenze a zkušenosti ostatních kupujících, dát na doporučení známých a kamarádů, případně si před nákupem ověřit, zda konečný provozovatel skutečně funguje. Potřebné informace lze nalézt na facebookovém profilu slevového portálu.

Při nákupu dárkových poukazů, tzv. voucherů, je důležité se před nákupem v první řadě informovat o podmínkách slevové akce, případně si zjistit, zda je služba v požadovaném termínu ještě volná. Poctivé slevové servery informují své zákazníky o všech podmínkách využití voucheru.

SOS MaS doporučuje neotálet s uplatněním voucheru a využít ho nebo alespoň rezervovat vyhovující termín služby co nejdříve od jeho zakoupení. To je důležité zejména v případě nákupu pobytových služeb a v případě, že máme zájem o čerpání dané služby v exponovaných termínech (např. o vánočních prázdninách či víkendech). Pokud se zákazník roz-

hodně využít voucher na poslední chvíli, může dojít k situaci, že například hotel nebude schopen uspokojit poptávku spotřebitele a budou mu nabídnuty méně zajímavé termíny. Se slevovým voucherem má spotřebitel nárok dostat stejně kvalitní zboží a úroveň služby, jakou poskytovatel dává zákazníkům i bez voucheru. Aby se zákazník vyhnul zklamání ze slevových nabídek, je dobré si zjistit parametry nabídky a zvláště u dražších nabídek, jako jsou pobyty či zájezdy, si zjistit obvyklou cenu.

Právní povaha poskytování zboží či služeb prostřednictvím českých slevových serverů není jednotná. O to větší nároky jsou kladeny na spotřebitele, který by se měl před nákupem dobře seznámit se zněním konkrétních smluvních podmínek serveru. Důležité jsou zejména informace o smluvních stranách, podmínkách reklamace a právu na odstoupení od smlouvy. Pro nákupy přes slevové servery obecně platí stejná pravidla jako pro nákup v e-shopech. V případě nákupu služeb má ovšem odstoupení od smlouvy určitá omezení. Od smlouvy zákazník nemůže odstoupit např. v případě, pokud už objednanou službu před koncem 14denní lhůty začal čerpat nebo ji již celou zkonsumoval.

Sdružení obrany spotřebitelů
Moravy a Slezska

dTest: Česká republika je „pračkou“ kradených aut ze zahraničí

Přibližně dvacet procent ojetých vozidel prodávaných v ČR má při prodeji nesprávně uvedený rok výroby, často důsledkem úmyslného falšování. Pozměněné údaje mohou zakrývat nejen skutečné stáří, ale i technický stav vozu, či dokonce legalizovat ukradená auta ze zahraničí.

Česká republika je pokládána za „pračku automobilů“, kde s novou identitou mizí auta ukradená v celé Evropě. Pozměňují se údaje o zemi původu, roku výroby, datu uvedení do provozu i technickém stavu.

Kupující, který si neověří údaje v dokladech, riskuje nejen své peníze, ale také bezpečí. Přibližně 16 % ojetin ze zahraničí totiž vykazuje podstatné závady při prověřování původu a 18 % neprojde kontrolou originality. Pokud si navíc zákazník takto pořídí kradené vozidlo, hrozí, že mu bude při kontrole v ČR nebo v zahraničí bez náhrady zabaveno. „Proto je třeba v první řadě prověřit původ vozidla a důvod jeho odhlášení v zemi, kde bylo před dovezením do ČR registrováno,“ radí

Lukáš Zelený a dodává: „Lze tak odhalit, že vozidlo bylo vyřazeno z registru z důvodu totální havárie, případně že bylo dříve registrováno v jiném státě, kde bylo odcizeno, a země původu byla následně zfalšována.“

Pro ověření informací o vozidle lze využít službu Cebia REPORT, která umožňuje zkontrolovat stav tachometru, provést kontrolu v databázi odcizených vozidel, závazků u leasingových společností, správnosti VIN a roku výroby. Dokladovou prověrku pů-

vodu je vhodné kombinovat s fyzickou prohlídkou za asistence odborníka.

Nejméně rizikové jsou automobily původem z České republiky, s jasnou a prověřenou historií včetně najetých kilometrů, řádně vedenou servisní knihou až do doby nedlouho před prodejem, nehavarované (nutno vždy ověřit důkladnou fyzickou prohlídkou), s reálnou tržní cenou a prodávané přímo původním majitelem.

Lukáš Zelený,
Vlasta Tichá, dTest

Sport

Dorostenci Jiskry porazili na domácím trávníku Budišov

V sobotu 9. listopadu přivítala Jiskra Rýmařov na svém hřišti tým Budišova nad Budišovkou. Hrál se poslední kolo podzimní části krajské soutěže. Od začátku utkání si domácí Jiskra vytvářela jednu šanci za druhou, ale nedokázala využít brankové příležitosti, a proto to byl soupeř, kdo šel ve 22. minutě do vedení. Stavem 0:1 skončil i první poločas.

Na začátku druhé půlky zápasu Jiskra opět tlačila soupeře, ale vyrovnání se dočkala až v 67. minutě, když Lesák nahlál Vaněrkovi

a ten skóroval. To domácí nabudilo, o čtyři minuty později nahlál Vaněrek Skrutekovi a ten zvýšil na 2:1 pro domácí. V 78. minutě opět Skrutek zvýšil na konečných 3:1 pro Rýmařov.

Sestava: Sudek - Zifčák, Skrutek, Kopeček Jan, Kováč, Sacký, Lesák (78' Raušer), Hleba, Vajdík, Tomeček (68' Sedlár), Vaněrek. Góly: Skrutek 2x, Vaněrek. Trenéři: Durna, Kudlák.

Děkujeme všem fanouškům, kteří podporovali naše dorostence. Na jaře opět na shledanou!

Foto a text: Tomáš Durna

Bruntálský region zahajuje zimní sezónu ledního hokeje

Okresní svaz ledního hokeje Bruntál zahajuje novou sezónu okresního přeboru, v jehož rámci proběhne i rýmařovská hokejová liga. Soutěž bude řídit Výkonný výbor Okresního svazu ledního hokeje Bruntál. Přihlásilo se tři-

náct družstev, která byla rozdělena do skupin A a B.

Ve skupině A figurují družstva HC Hazarděři Bruntál, HC Predators Břidličná, HC Železná, HC Grizzlies Rýmařov, SK Slovan A Rýmařov, HC Stars Rý-

mařov a HC Kovošrot Moravia Rýmařov. Do skupiny B jsou zahrnuty týmy HC Horní Město, HC Malá Morávka, HC Vikingové, HC Extreme Rýmařov, SK Medvědi Rýmařov a SK Slovan B Rýmařov.

Soutěž proběhne na umělé ledové ploše v Rýmařově ve skupinách dvoukolově každý s každým. Vítězové skupin obdrží putovní poháry a věcné ceny, které předá předseda OSLH Bruntál Josef Živčák. *Martin Ftáček*

Rozpis zápasů I. kola Rýmařovské obrligy pro sezónu 2013/2014

Č.	Sk.	Domáci	Hosté	Datum	Hod.
1.	A	Predators Břidličná	HC Grizzlies	25. 11.	18.00
2.	A	SK Slovan A	Stars	25. 11.	19.45
3.	B	Vikingové	HC Malá Morávka	26. 11.	18.45
4.	A	Kovošrot Moravia	HC Železná	27. 11.	17.15
5.	B	SK Slovan B	Extreme!	28. 11.	18.45
6.	A	Hazarděři	Staré Město	29. 11.	17.45
7.	B	HC Horní Město	SK Medvědi	30. 11.	17.00
8.	A	Kovošrot Moravia	Hazarděři	1. 12.	17.00
9.	B	HC Malá Morávka	SK Medvědi	2. 12.	18.00
10.	B	Extreme!	HC Horní Město	2. 12.	19.45
11.	B	HC Železná	SK Slovan A	3. 12.	18.45
12.	B	SK Slovan B	Vikingové	4. 12.	17.15
13.	A	Stars	Predators Břidličná	5. 12.	18.45
14.	B	SK Slovan B	HC Malá Morávka	6. 12.	17.45
15.	A	Staré Město	HC Grizzlies	7. 12.	17.00
16.	B	HC Horní Město	Vikingové	8. 12.	17.00
17.	A	SK Slovan A	Kovošrot Moravia	9. 12.	18.00
18.	A	Predators Břidličná	HC Železná	9. 12.	19.45
19.	B	SK Medvědi	Extreme!	10. 12.	18.45
20.	A	Hazarděři	HC Grizzlies	11. 12.	17.15
21.	B	HC Malá Morávka	Extreme!	12. 12.	18.45
22.	A	Stars	Staré Město	13. 12.	17.45

23.	B	Vikingové	SK Medvědi	14. 12.	17.00
24.	A	HC Grizzlies	Stars	15. 12.	17.00
25.	B	HC Horní Město	SK Slovan B	16. 12.	18.00
26.	B	Extreme!	Vikingové	16. 12.	19.45
27.	A	Kovošrot Moravia	Predators Břidličná	17. 12.	18.45
28.	B	SK Medvědi	SK Slovan B	18. 12.	17.15
29.	A	Hazarděři	SK Slovan A	19. 12.	18.45
30.	B	HC Malá Morávka	HC Horní Město	20. 12.	17.45
31.	A	Staré Město	HC Železná	21. 12.	17.00
32.	A	Predators Břidličná	SK Slovan A	22. 12.	17.00
33.	A	HC Železná	HC Grizzlies	26. 12.	18.45
34.	A	Hazarděři	Stars	27. 12.	17.45
35.	A	Kovošrot Moravia	Staré Město	28. 12.	17.00
36.	A	Predators Břidličná	Hazarděři	29. 12.	17.00
37.	A	HC Grizzlies	Kovošrot Moravia	30. 12.	18.00
38.	A	Stars	HC Železná	30. 12.	19.45
39.	A	Staré Město	SK Slovan A	2. 1.	18.45
40.	A	Hazarděři	HC Železná	3. 1.	17.45
41.	A	Kovošrot Moravia	Stars	4. 1.	17.00
42.	A	HC Grizzlies	SK Slovan A	5. 1.	17.00
43.	A	Predators Břidličná	Staré Město	6. 1.	18.00

Medlovský cross 2013

Okřídlené úsloví, že „dobří holubi se vracejí“, nemohlo platit lépe v případě mladých běžců ZŠ Jelínkova, kteří se po roce vydali

obhájit vítězství v jubilejním desátém ročníku přeboru základních škol mikroregionu Uničovska. K náročnému, ale atraktivnímu

závodu s názvem Medlovský cross jsme byli v rámci regionální spolupráce přizváni již podruhé.

Počasí přálo a naši sportovci, z nichž někteří již závod znali, vyvinuli mimořádné úsilí a bojovnost a často si sáhli na dno sil, aby se robustní putovní pohár se jmény vítězů mohl vrátit do Rýmařova. Kategorie mladších i starších chlapců a děvčat bojovaly na místy zrádných tratích délky od 1500 až 3500 metrů v areálu původního medlovského lesoparku Skalky. Výsledek tvořil bodový součet družstva dle jednotlivých umístění.

Individuální medaile získaly tradiční opory Martin Urban a Ma-

tyas Schwarz a také Dominik Hlaváček, který se z pozice náhradníka uvedl fantastickým výkonem, kterým táhl celé družstvo mladších chlapců. O opětovný úspěch Rýmařova se spolu s nimi zasloužili Jana Hamplová, Adéla Stržímková a Michaela Plchová, Petr Andryšek, Jakub Ondrák a Radek Sacký, Kateřina Sekaninová, Monika Trvalová a Barbora Ryšková, která tento závod prožívala snad nejvíce ze všech. Běžec sezóna skončila, ale naše závodníky čekají další soutěže a sportovní akce. Přejme, ať se jim daří čestně a úspěšně hájit barvy Rýmařova i nadále.

Karel Toman

Foto: archiv ZŠ Rýmařov

Akreditované rekvalifikační kurzy

Účetnictví

Mzdové účetnictví Daňová evidence

Základy podnikání

Dopolední kurz „Mzdové účetnictví“
od 2. 12. 2013

Výuka probíhá v Bruntále

Pořádá: Ing. Lenka Kozáková

Kontakt: telefon 776793398,

lenka.kozakova@seznam.cz

www.kurzy-ucto.cz

Soukromá řádková inzerce

• Rýmařovská divadelní ochotnická společnost Pradivadlo, o. s., hledá k zapůjčení dobový gramofon s troubou, i nehrající, k dekoracím účelům od listopadu 2013 do ledna 2014. Nabídky na tel.: 737 802 259. Děkujeme.

toto je plocha
pro Vaši reklamu 1/4 A4

Ceny plošné inzerce

BAREVNÁ INZERCE

celá strana A4 barevné obálky.....4 400 Kč

1/2 strany A4 barevné obálky ..... 2 200 Kč

1/4 strany A4 barevné obálky.....1 100 Kč

ČERNOBÍLÁ INZERCE

celá strana A4 ..... 2 000 Kč

1/2 strany A4 ..... 1 000 Kč

1/4 strany A4 ..... 500 Kč

1/6 strany A4 ..... 350 Kč

1/8 strany A4 ..... 250 Kč

Možnost slevy 10 % při opakovaném zveřejnění inzerce bez grafické úpravy nejméně 5x za sebou. Cena grafického zpracování je podle obtížnosti a velikosti inzerce od 100 Kč.

Soukromá řádková inzerce

Soukromá řádková inzerce je zpoplatněna částkou 10 Kč (max. 250 znaků), za rámeček nebo foto se připláci 20 Kč.

Tel.: 732 102 489; 554 254 374

E-mail: rymhor@seznam.cz

Redakce

toto je plocha
pro Vaši reklamu 1/4 A4

KADEŘNICTVÍ
Petra Vrabková
tel. 731 186 373

**MANIKÚRA
PEDIKÚRA**
Petra Dřevová
tel. 606 330 600

MASÁŽE
Helena SKÁLOVÁ, Dis.
fyzioterapeutka
tel. 603 234 149

Salón nám. Svobody 14
795 01 Rýmařov

- klasické masáže
- Breussova masáž
- Dornova metoda
- baňkování
- kineziotaping
- reflexní terapie

- dle telefonického objednání -
- možnost dárkových poukazů -

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 370, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 14. 11. 2013. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný.
Redakční rada: Ing. Miloslav Marek, Bc. Leona Pleská, Mgr. Vladimír Stanzel, Mgr. Marek Bocián. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 374, mobil: 732 102 489, e-mail: rymhor@seznam.cz. **Vyšlo dne:** 22. 11. 2013.
Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 28. 11. 2013. Další číslo vyjde 6. 12. 2013. Grafická úprava novin: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 23 00 27, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 15 Kč**

Vila Gardénie

bytový dům pro seniory

byty k pronájmu

POSLEDNÍ VOLNÝ BYT!

Byt 1 + kk s balkónem.

Možnost úpravy na 1+1

a vybavení nábytkem, plocha 44 m².

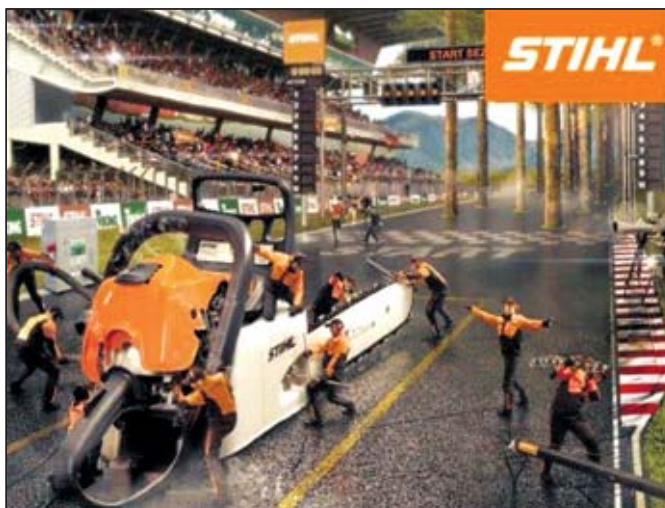
Klidná lokalita v bezprostřední blízkosti centra
s návazností na okolní přírodu.

Adresa: Nerudova 24, Rýmařov

Info. na tel.: 777 273 776, 777 550 227

Možnost nastěhování ihned!

www.vilagardenie.cz

Podzimní akční slevy.

Akce trvá od 16. 9. do 29. 11. 2013.

Markéta Slaměnková - STIHL
prodejna Malá Morávka 213
tel.: 554 273 209, 723 912 274
PO - PÁ 8 - 12 13 - 16.30

Martánci zdarma!

Myslete na zdraví svých dětí
a získajte pro ně oblíbené multivitaminy

Multivitaminy Martánci
jsou určeny dětem ve věku
od 3 do 15 let.

Vyzvednout si je můžete
na pobočkách ČPZP
v období od října do prosince.

Vaše zdraví v bezpečí

Kód pojišťovny: 205
Infocentrum: 810 800 000
www.cpzp.cz

Česká průmyslová
zdravotní pojišťovna

Soutěž
Superkrás

SOUTĚŽ SUPERKRÁS IX. ročník 29. 12. 2013

Rýmařov středisko volného času

foto z minulých ročníků:

Prodej vstupenek v informačních centrech
nebo přes www.skiareal-avalanche.cz

LÉKÁRNA AVION

Nám. Míru 216/3, Rýmařov

Lékárna Avion
nabízí:

Cem.m Gummies a Cem.m Gummies 50+

Cem.m Gummies

AKČNÍ CENA:

228 Kč

Cem.m Gummies 50+

AKČNÍ CENA:

223 Kč

Cem.m gummies - velmi chutné želatinové multivitaminy, které zajišťují každodenní přísun potřebných minerálů a vitamínů.

Nailexpert pack 1+1 ZDARMA

Nailexpert pack - pro ošetření při mykotických onemocněních v oblasti rukou i nohou. Ve výhodném balení se sérem určeným pro preventivní péči o nohy a ruce.

AKČNÍ CENA:

249 Kč

Eucerin - ve středu 28. 11. 2013 SLEVA 25%

SLEVA na všechny výrobky Eucerin, které jsou skladem v naší lékárně.

Eucerin sleva:

25%

Využijte výhod zákaznické karty, která Vám zaručí 30 Kč slevu na recept*

* Platí pro výdej léků na recept, hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Lékárna Avion

nám. Míru 216/3

Rýmařov

Tel.: 554 219 823

E-mail: avion@lekarnauhradeb.cz

ZÁKAZNICKÁ KARTA

Lékárna Avion
nám. Míru 216/3
Rýmařov

Člen sdružení Moje Lékárna **mojeLékárna+**